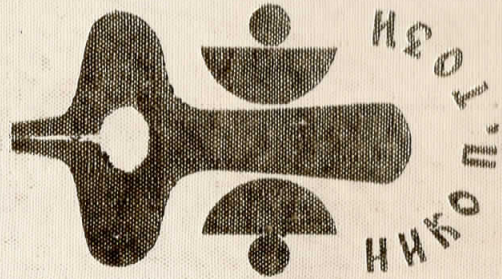

1

1942

1977

ДРУШТВО НА ЛИКОВНИТЕ УМЕТНИЦИ ЗА ПРИМЕНЕТА УМЕТНОСТ НА МАКЕДОНИЈА

МУЗЕЈ НА СОВРЕМЕНАТА УМЕТНОСТ — СКОПЈЕ

9 — 28 ФЕВРУАРИ 1977

НИКО П. ТОЗИ • ВИЗУЕЛНИ КОМУНИКАЦИИ

ОСТВАРУВАЊА — ДЛУПУМ • РЕДАКЦИСКИ ОДБОР, ПОДГОТОВКА НА КАТАЛОГОТ И ОРГАНИЗАЦИЈА НА ИЗЛОЖБАТА:
С. АБАЦИЕВА-ДИМИТРОВА, Т. АНДРЕЕВСКИ, Д. БОШНАКОСКИ. В. ВАСЕВА, Б. ДРНКОВ, Р. КАЛЧЕСКИ, М. ЛАЗАРОВ,
Б. ПЕТКОВСКИ • ПРЕДГОВОР: Б. ПЕТКОВСКИ • БИБЛИОГРАФИЈА: Ж. ТОЗИ • ФОТОГРАФИИ: К. БИЛБИЛОВСКИ,
Б. ДРНКОВ, М. ЈОВАНОВИЌ, Г. ПОПОВ • ЈАЗИЧНА РЕДАКЦИЈА: Т. И Т. АРСОВСКИ, В. БИСЕРОСКА.

Поштівувач урмише,

Ци припоставме на генерација родена на Балканот, која во второто на крвавата војна се најде во бројните бинки низ кои потрагна од нивното за кое слушаше и уреше, избора нивн кон иднината во која се викаа и повеќе од три децении е нејзин дел.

На нивна уште беше посветен и нашот последен час. На нивните жадни и нештаена се испрогија меѓи, кои предаше да се премоскуваат и совладуваат, а некогаш дури и да се пошискуваат, насочувајќи ги нивне творечки сили за остварување на оштитивне потреби на оштитивност.

Во нашето време на Развојот на слободата нашите нивници се развија и дадоа плодови во нивне нори на нашето современо оштитивност-економско живеење. Годините ниво изминаа и останала зад нас и плодотивне од нашот труд бараат валоризација. Зашто, драги урмише, Ви се обраќам Вам за нејтрисирајќи на оцена и на овој нив скротен придонес во една од нивните личовни дисциплини ниво ги донесе, а за која се определени, и во која, покрај службена и оштитивна ангажираност, има оштитив време и сили конминцирано да творат. Многу од урмишките ниво ги обликував со бројни соработници, заради наметката ниво ја имаат, оштитуваат недоволности и аконити. Отне, пак, ниво ги презема индустријата свалувајќи дел на нашата убова леснодневност. Ако ниво твореше придонето во нашот културен растеж, ќе бидам задоволен дека, премоскувајќи ги нивните, сум остварил барем еден дел од младежките жадни.

Ви ветувам дека ќе направам се да изнаоѓам сили и во иднина да го збогатувам фондот на културата со нови прилози во кои ќе го заокружам досегашното некуство, оштитувајќи трајни и поракни на идните генерации, како ниво го правевме нив ниво за нас-вашите урмици.

Скопје, 29 ноември 1976.

Со почит,

Н. Стојков

„Изложбата МАКЕДОНСКИ ДРАГУЉИ, организирана од Друштвото на ликовните уметници за применета уметност на Македонија во рамките на бројните изложби и манифестации што се одржуваат во Нови Сад, во деновите кога заседава Петтиот конгрес на Сојузот на ликовните уметници за применета уметност на Југославија, дава целосен пресек и слика за творечкиот тренд во сите области на применетата уметност и дизајнот во Социјалистична Република Македонија.

Творештвото на колегите од Македонија е сè поприсутно во современите текови на применетата уметност и дизајнот на Југославија. Со години на ред забележителни се творбите на Нико Този во областа на графичкиот дизајн и визуелните комуникации, на кои им дава посебно обележје“.

ДРАГОСЛАВ СТОЈАНОВИЌ — СИП

Ректор на Универзитетот на уметностите — Белград

(Изјава за Радио Нови Сад и Радио Скопје на 17 април 1971 година)

ТОЗИ НИКО, меѓу првите во СР Македонија пристапи кон проучување на наставната проблематика по предметот ликовно воспитување. Тој е првиот во Републиката кој има напишано неколку прирачници за ликовни педагози. Во овие прирачници беше обработувана проблематика содржана во тогашните наставни програми, а кои допринесуваа за правилното изведување на часовите по ликовно воспитување.

Този Нико има голем придонес за развојот на ликовното воспитување во првите децении од нашиот развој и со тоа што преку Советот за грижи и воспитување на децата на СРМ пристапи кон формирање Центар за собирање детски цртежи. Овој Центар организира повеќе републички изложби на ученички ликовни творби и организираше републички советувања на ликовни педагози. Советувањата многу помогнаа за развојот на ликовното воспитување во сите делови на нашата република.

И денес Този Нико е активен во Здружението на ликовните педагози и творечки учествува во развојот на ликовната педагогија кај нас. Тој често бил член на Управниот одбор на Здружението, а во еден мандатен период бил и потпретседател на Сојузот на ликовните педагози на Југославија.

ВАНЧО ЃОРГИЕВСКИ

Претседател на Здружението на ликовните педагози на СРМ

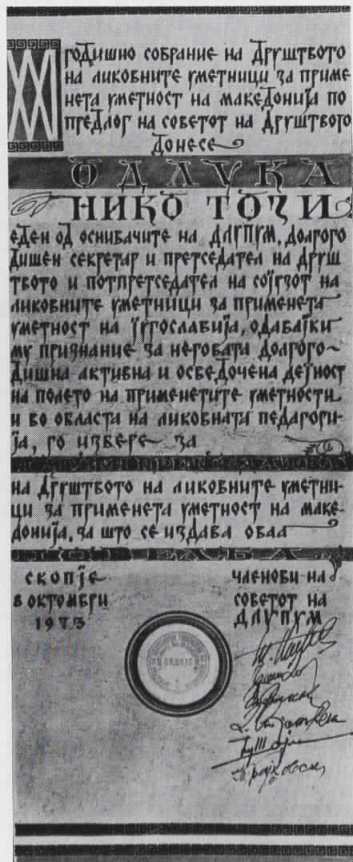
(Реч одржана на Годишното собрание на Здружението на ликовните педагози на СРМ на 17 април 1975 година во Титов Велес по повод доделувањето ПРИЗНАНИЕТО на Здружението за особени заслуги во развојот на ликовното воспитување.)

„На патот низ нашата Република, придружувани од другарот Този, ќе видите многу, ќе се запознаете со нашето историско и културно минато и изворно ќе чуete за нашата современост, бидејќи речиси нема настан од нашиот општествен и културен живот во кој Този нема земено учество и не втнал свој придонес“.

ЦВЕТАН ГРОЗДАНОВ

Претседател на Републичната комисија за културни врски со странство

(Од поздравните зборови на свечениот ручек приреден во чест на Словачката културна делегација во Охрид, на 18 октомври 1973 година).

Факсимил од Повелбата на ДЛУПМ за избор на Нико Този за почесен претседател на Друштвото.
Ликовно обликувана од академскиот сликар Драгутин Аврамовски - Гуте.

ТВОРЕШТВОТО НА НИКО ТОЗИ

Со антологиската изложба на Нико Този: „Визуелни комуникации“, се зачнува, се надевам, една нова практика во нашиот ликовен живот.

Ќе ја наречам стремеж да се насочиме кон проучување и вреднување на сите видови општење меѓу луѓето со предмети, форми, бои, а во кои нашите односи, нашите комуникации, сакаме да ги изразиме во облици што ја здружуваат функцијата и естетското. Прену оваа изложба си помагаме себеси да станеме посвесни колку суштествено човечкиот, хуманизиран вид изразување на дадена „порана“, „сигнал“, „информација“, упатени кон другите, е животна неопходност на нашата работна и воопшто социјална дејност. Колку ни е неопходно нашето сенојдневие да го „естетизираме“ и од „гола“ нужност, груба функција, да го префрлиме до нивото на творечното изразување; да навлеземе и со него во „областа на убавото“.

Иако, можеби, не е точно да се тврди дена бевме потполно „затворени“ за втакви пројави на човечката креација кај нас; иако не може да се рече оти бевме лишени од сознанието за важноста што ја имаат вакви „интервенции“ во „дотерувањето“ на практиката на нашите над три децении долги разновидни национални активности, се наметнува впечатокот за еден амбивалентен однос кон нив. Тана, кога сме „притеснети“ од непосредната „потреба“, од сознанието за неминовноста на одредена цивилизирана форма на нашите реакции, спремни сме краткотрајно, кампањски да се ангажираме во нивното решение. Тогаш често ни стануваат необично „важни“, „неодминливи“ личностите што можат да разрешат подобро или полошо некој даден проблем.

Една од нив, според мене, една од најистаннатите и најкомплетните — е личноста на Нико Този.

За да се оформи таков широк проектантско-изведувачки ангажман каков што е тој на Нико Този, беа неопходни повеќе претпоставки.

Едната од нив, несомнено, е поврзана со самата личност на уметникот. Мошне рано, но нетповикливо како определба, уште во детството, Този се „отвори“ за оние безбројни ликовни предизвици што му ги упатуваше неговиот роден град Охрид. Таа ризница на нашата средновековна култура и уметност го определи и типот на професионалното образование на Този.

Наспоредно со учењето во гимназијата во Охрид и Панчево (1935—1941) Този ќе биде еден од најпасионираните и најактивни ученици во одделението за иконографска уметност на своевидното Училиште за применета уметност во Охрид, во периодот од 1938 до 1943. Веќе во ова Училиште Този се оспособи да согледа две важни компоненти за сето свое натамошно дејствување. Прво, тој стана свесен за сложеноста и слоевитоста на изразниот систем вграден во нашата ликовна традиција; второ, ја разбра важноста, неминовноста на усвојувањето што посолидни професионални знаења и вештини. Всушност, во Училиштето Този го изгради својот професионален линк во духот на најдобрите традиции на нашите мајстори од минатото: иконописците, копаничарите, нујунциите, илуминаторите, „краснописните“ итн.

Меѓутоа, образованието на Този во Училиштето не беше еднообразно. Благодарение на дејствувањето, во различен обем и дострел, на некои професори: на вајарот Бранислав Јованчевиќ, на сликарот и графичарот Бранко Шотра, пред војната и на Димитар Друмев, академски сликар (историја на уметноста и стиловите), во времето на војната, Този можеше да усвои и знаења од еден поширок и посовремен вид. Наспоредно со тоа да стане свесен, благодарение на контактот со Б. Шотра, за една поширока социјална функција на уметноста: дена и уметноста е дел од општествениот живот на нашето време, дена може и мора да учествува и влијае на неговите манифестации. Впрочем, за тоа како го чувствува влијанието на својот „учител“ (веројатно Б. Шотра) врз себе и својата генерација, зборува самиот Този во туна објавеното „Писмо до учителот“.

Несомнено е значењето и на краткотрајното школување на Този во Вишото училиште за индустриска уметност во Русе (1944). „Образовната верига“ на Този со ова не се докрајчи: таа ќе продолжи и по војната (студии на групата за историја на уметноста на Филозофскиот факултет во Скопје; диплома на групата за ликовно воспитување со историја на уметноста на Педагошката академија во Скопје 1952). Меѓутоа, веќе од 1943, уметникот симболично (учество на изложбата на група уметници и ученици на Училиштето во Охрид) ја започна својата кариера. Идната година Този, како учесник во НОВ и чле на агитпропите на разни наши воени единици, создаде циклуси на цртежи од животот и борбените дејствија на овие единици, дрворези со ликови на борци, команданти и истаннати раководители на сојузниците (за потребите на редакциите на џебните и ѕидните весници, митинзи и културно-просветни приредби).

Го сметам и ова време дел од „вистинското“ школување на Този, бидејќи со дејствувањето во овие специфични услови тој ќе стане дефинитивно идејно и творечки оспособен да се впушти, веднаш по војната, во вителот на сложените општествени, професионални и творечки задачи што му се наметнуваа; или, кои тој сам си ги поставуваше и решаваше, дејствувајќи како активна, многувидно ангажирана личност.

При едно поопстојно истражување, веројатно, ќе можат да се расчленат повеќе фази во творештвото на Н. Този. Во сегашната етапа на неговата проученост можат, според мене, да бидат укажани некои негови особини и неколку развојни моменти.

Пред сè, творештвото на Този поради својот нарантер е условено, во поголема или помала мера, од оној што нарачува одделно негово дело, односно: од оној што му поставува одделна задача на творецот од позиција дека нарачаната реализација треба да биде некаде и за нашето „применета“; да обави одредена, за нашето наменета функција. Оттука може да се јави арбитражата на нарачателот од спектот на неговите можности (материјални, временски) и разбирања за начинот, односно за стилот на обликувањето на она што го нарачува.

Тука треба да се напомене дека видот на творечкото дејствување на Този е вообичаено кај нас да се означува како применета уметност.

„Применетото“ е термин што служи за замена на она што се обидов да го определам како вклучување на сферата на естетското, на облици вградени „според законите на убавото“ во стварноста на секојдневното човеково дејствување. Превезот на разбирањата што во различен степен ја степенуваа оваа форма на обликување на некое стапало кое е под нивото на „чистата уметност“, ја придушуваше неговата важност, му ја одземаше вистинската вредносна категорија која му припаѓа.

Притоа се јавува цела скала разлики во овој однос, поврзан и со разновидноста на производите на применетата уметност и дизајнот воопшто. Така и во творештвото на Този постојат остварувања реализирани како уникати или други „применети“ како проент за сервисна изведба. Извесната „ефемерност“ на одделни реализации на Този: создадени само за дадена прилика, дури недостапна на јавно „консумирање“ и за краткотрајна временска севенца, исто така, е придружник и неговото дејствување. Оттуна, творештвото на Този неопходно ќе остане оштетено и нецелосно согледано. А во зависност од „репрезентативноста“ на случајот и формата во која се остварува невој негов проент, овие често беа понагласено вреднувани — професионално или преку одделни општествени признанија. Кога сме тука, морам да одбележам дека „стручната“ критика и обичната јавна информација крајно скржаво, често само попатно, ги следеа и оценуваа остварувањата на нашата применета уметност воопшто. Тоа е случај и со творештвото на Този. Танашто ретроспекцијата на неговите особини и вредности може да се изврши, поретко, врз самите оригинали, а најчесто со посредна информација — фотографии, цртежи и сл.

Меѓутоа, неопходно е да се одбележи дека овој материјал е исклучително обемен и разновиден. Тој е обележан и со рамноправноста на интересот и професионалната совесност со која се однесувал Този кон одделните свои задачи.

Творештвото на Този е неминовно поврзано со културно-историската ситуација во Македонија во одредени етапи на нашиот повоен развој. Во таа смисла можат да се сницираат неколку насоки.

Во еден прв период до средината на 50-те години, творештвото на Този беше многу подиректно условено од тогашните општествени и културни прилики во Македонија. Тие се изразуваа, меѓу другото, во силниот подем на нашата национална култура во сите области. Низа

први издавачки потфати, илустрации на весници; бројни повелби, плакати итн.; првите обиди во областа на создавање наш поим за сувенири, се појавија во тоа време. Повеќе од нив се реализирани од Н. Този: цртачко-нариатурните прилози во весниците „Народен војник“ (1945), „„Единство“; ликовната опрема на книгите: „Антологија на македонската лирика“, заедно со Н. Мартиновски (1951), делата на Б. Бојаџиски, И. Андриј, К. Чашуле, С. Јаневски (сите во 1951), „Светото Евангелие“ (1952), пак книга на Б. Бојаџиски (1953), на М. А. Попстефаниева („Македонски народни везови“ 1953) итн., се дел од тој ангажман. Во таа етапа творештвото на Този се развива во стилсна сообразеност со време што не откриваше ниту големи материјално-технички можности за реализација на проектантските замисли, ниту имаше многу разбирање за иновации и експерименти: тоа беше своевидна претпазливост од продори на кој ѝ да е ликовен израз несообразен со принципите на еден строг, здржан реалистички стил во духот на социјалистичкиот реализам.

Од втората половина на шестата деценија започнуваат истражувањата на Н. Този да се постигне еден нов вид дизајнерство — да се применува нова логика во проектирањето, во изборот и обликувањето на материјалите при одредена изведбена задача.

Оваа насоченост на Този е паралелна со стремешите кај нас не само во применетата, туку и во ликовната уметност во потесна смисла на зборот. Тоа е откривање на нови стилско-изразни насоки, во кои често се усогласуваат две компоненти: прво, помалку или повеќе успешно преземени шеми или само начелни — естетско-ликовни — инспирации од некои правци во уметноста на дваесеттиот век (фовизмот, експресионизмот, кубизмот) — често веќе „применети“ во индустрискиот дизајн и применетата уметност во светот; второ, вклучување во обликовниот систем на нашите уметници елементи пронајдени во декоративното и фолклорното богатство на нашата традиција. Беше неминовно Този, кој и порано го чувствуваше овој императив, да се сроди со оваа нова клима. Всушност, таа како основна ориентација: здружување на современ сензибилитет за обликување со живо присуство во свеста на обликовниот репертоар на минатото, — ќе остане постојан белег на целото натамошно творештво на Този.

Тоа поседува и една друга особина. Без оглед на вредноста се наоѓа некое негово дело, Този настојува да постигне занаетско-техничка дотераност во проектирањето и изведбата. Со такви одлики посебно се откриваат остварувањата на Този од последниот период. Тана следејќи го овој дел на неговото творештво се установува дека тоа може да се расчлени на неколку основни подрачја.

Според својата природа разновидните симболи, амблемите, планетите се форми — предмети што обично одбележуваат одреден настан, личност, институција и сл. Този секогаш настојувал изборот на симболот, амблемот — и кога му е определен или сугериран од нарачателот, што повеќе да го сообрази со дадениот повод, да го локализира во местото со кое потесно е поврзан и со епохата што ја означува. А притоа — да се нагласи и нашата „македонска арома“ и еден свој индивидуален обликовен јазик: преку грижливо струнтурирање на словата (Този изработи цел еден свој специфичен стил за словата од нашата азбука), детали на предмети, згради, природни нешта, а во духот на една „старинска“, средновековна стилистика (значка за Конгресот на славистите во Охрид 1963, на Климент Охридски 916—1966, златна спомен планета на АСНОМ за Тито по повод 25 годишнината од првото негово заседание, 1969 и сл.). Тие „предмети“ дејствуваат свечено, одмерено, а во исто време интимно, со занаетски рамноправно обработени детали во нивната општа структура. Нешто поинаку се обликувани планетите на Фото и кино-сојузот на Македонија (1964) и планетата на „Југотутун“ (1973): нивната структура е нешто „потехнички“ замислена. Со тоа најмногу се изделува амблемот на фабриката „Искра“ од Куманово: нејзиниот симбол го наметнува почетното слово на ова име и е претворен во стегната, прегледна техничка шема разрешена во звучни судири на бои.

Повелбите, дипломите, свидетелствата итн. изработени од Н. Този принципиелно не се разликуваат од претходната група негови остварувања. Разликите меѓу нив се покажуваат ако се има предвид дека овие документи се јавуваат или како уникатни остварувања или во сервисна, индустриско-графична изведба. Кај Този оригиналите претставуваат еден вид „модерна варијанта“ на стари документи. Уметникот тука интелигентно одбира впечатливи детали за да се „објасни“ функцијата или поводот на даден формулар или акт од овој карактер:

Климентовиот лик, композиција од атрибути на нашата култура — користени се, на пример, при дипломите за доделувањето на големите републички награди („Климентовата“ и „Октомврисната“); или за да ја наметне свеченоста на даден формулар, Този користи природни, често скапоцени материјали, со грижлива дотераност на текстот — на пример при разни повелби доделувани од некои државни органи или град Скопје

Во опремувањето на книги, разновидни пригодни или наменски публикации, Този рамноправно внимание му посветува на самиот основен дизајн („огледало“) во кој обично детално ги разработува односите на графичките и ликовните елементи: изборот на словата, распоредот на репродукциите, квалитетот на хартијата итн. Во последните неколку години Този ги постигна некои од своите најистакнати резултати поврзани со неколку значајни изданија: Марксовиот „Капитал“, собраните дела на академикот д-р Х. Поленаковиќ, книгата поезија на францускиот поет Гилвин (сите изданија на „Мисла“) и др. Тука изборот на материјали за опремата што дејствува благородно, скапоцено, чија структура се наметнува, стемнетиот или здржан колорит карактеристичен со својата елеганција, натамошната разработка на словата со создавање на една своја стилско-обликовна формула, длабоко всадена во духот на македонската кирилица, — се некои од карактеристиките на овие изданија.

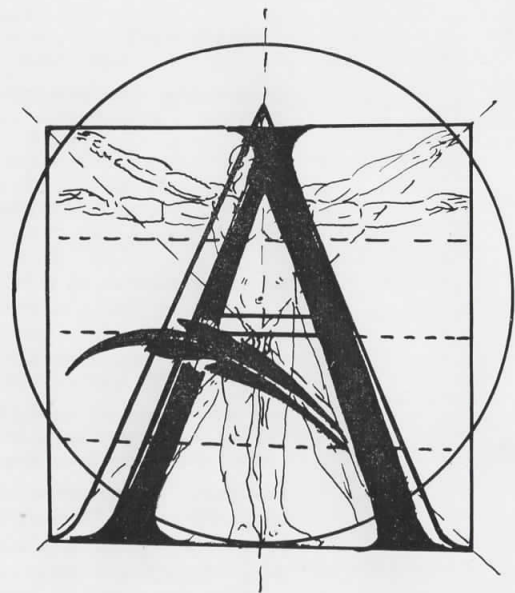
Низа творби на Този се остварени со здружен напор — негов, како проектант и на еден или повеќе соработници. Тоа е разбирливо ако се има предвид сложеноста на задачите и фантот дека ваква соработка е мошне честа во минатото и во современата уметничка и занаетчиско-индустриска практика. Този успева притоа да ја сочува автентичноста, индивидуалноста на својата општа ориентација, безразлично до каде оди „зависноста“ од таа соработка. Така за одбележување е, меѓу другите, комплетот за пушење составен од чибуци, табакера, пепелници и сл. изработен според нацртот на Този во духот на охридското уметничко занаетчиство, а во техниката на инкрустацијата. Деликатноста на формите, суптилната и елегантна градба на декоративните цртежи, здржаниот и префинет колорит (ненаметливи судири на темната основа со сребренесто — седефната боја на цртежите и сл.) се белези на ова дело.

Този се впушти и во нови ангажмани. Така една од фирмите во Снопје (на „Трготекстил“) уметникот со усет ја вклопи со масите и површините на една модерна, но со декоративни елементи доста обременета, фасада.

Еден од последните, сè уште само проектантски, ангажман на Този — како и многу претходни во заедница со други автори (архитектите Драган Бошњановски и Јордан Јорданов) — е елаборатот за внатрешното уредување на „манедонската соба“ во зградата на СИВ во Белград. Може да се смета како еден вид резиме на досегашната творечка насоченост на Този. Неговиот дел тука е особено видлив во проектирањето на еден голем ќилим, чиј централен цртеж е составен од елементи на фолклорот од Пиринска, Вардарска и Егејска Манедонија. Целиот амбиент е замислен со стремеш во згустен вид да го соопшти здивот на уметноста на манедонскиот народ и на народностите што живеат во Македонија.

Се надевам дека овој потфат ќе биде стимулација за Този поинтензивно да се насочи во овој вид „дизајнирање“ на просторите, во коишто се одвива нашето јавно или приватно дејствување.

д-р Борис ПЕТКОВСКИ

1. **Иницијалот А**
 Антологија на манедонската лирина
 (со Н. Мартиноски)
 0,25 X 0,3 см.
 Југословенска книга, Београд
 Печатница „Култура“, Београд, 1951.
2. **Планета на „Југотутун“**
 (златна, сребрена, бронзена)
 0,8.5 x 0,5.5 см.
 ОЗЕХА, Скопје, 1973.
3. **Спомен планета на првото собрание на АСНОМ — 1944**
 (сребрена)
 Пречник 0,9 см.
 ОЗЕХА, Скопје, 1969.
4. **Планета на фото и кино сојузот на Македонија**
 (сребрена)
 Пречник 0,8 см.
 ОЗЕХА, Скопје, 1964.
5. **Планета „ДФЖ 1994—1969“**
 (сребрена)
 Пречник 0,7 см.
 Ковница новца, Београд, 1969.
6. **Амблем на македонската академија на науките и уметностите**
 (со Т. Андреевски)
 Пречник 0,50 см.
 Кован банар, 1966.
7. **Спомен плоча 100 години на тутунскиот комбинат во Прилеп**
 (со Т. Мојсов)
 0,70 x 0,50 см.
 Лиена бронза, 1973.
8. **Обликувани и опремени планети**
9. **Цртеж за амблемот на Охридско лето**
 Пречник, 0,6 см.
 Туш, перо, 1975.
10. **Златна планета на првото заседание на АСНОМ 1944**
 (Златно на сребрена подлога)
 Пречник 0,10 см.
 ОЗЕХА, Скопје, 1969.
11. **Претседателот на СФРЈ и претседател на СКЈ, ЈОСИП БРОЗ ТИТО во својот работен кабинет.**
 На масата се Спомен плочетата и повелбата на Првото заседание на АСНОМ
12. **Повелбата и златната планета на Првото заседание на АСНОМ 1944, доделени на другарот Тито по повод прослава на 25 годишнината од заседанието**
13. **Повелба на собрание на град Скопје доделена на шефовите на државите што помогнаа во ублажувањето на последиците од катастрофалниот земјотрес**
 0,23 x 0,32 см.

- Корица, резба С. Атанасовски
Печат, ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1964.
14. **Гарнитура за пушење обликувана во седеф и сребро, подарок на другарот Тито од младината на Југославија**
Инкрустација, Неби и Халим Хамди, 1962.
15. **Повелба на универзитетот „Кирил и Методиј“ — Скопје за почесните доктори**
0,24 x 0,50 см.
Печат, ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1974.
16. **Планат за 2. триенале на современата Југословенска графина во Битола**
0,50 x 100 см.
Печат ГЗ „Киро Дандаро“, Битола, 1975.
17. **Повелба за редовните членови на МАНУ**
(Пергамин)
0,023 x 0,32 см.
18. **Претседателот на собранието на град Скопје Љупчо Ставрев и претседателот на владата на Белгија Едмон Лебиртон потпишуваат повелба за соработка, 1974.**
(пергамент)
0,25 x 0,35 см.
19. **Повелба и дипломи обликувани во разновидни техники и материјали.**
20. **За радосно детство**
(зборник)
0,21 x 0,30 см.
Совет за грижи и воспитување на децата на Македонија
Печат, ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1972.
21. **Детска недела**
(налепница)
0,3,5 x 0,3,5 см.
Совет за грижи и воспитување на децата на Македонија
Печат, ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1976.
22. **Борис Бојациски**
Палавото зајче
(корици и илустрации)
0,21,5 x 0,29 см.
Детска радост, Скопје
Печат, „Нова Македонија“, Скопје, 1953.
23. **Карл Маркс**
Капиталот, 1. 2. 3.
(корица)
0,29 x 0,24,5 см.
МИСЛА, Скопје
Печат, ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1975.
24. **Харалампие Поленаковиќ**
Одбрани трудови, I—V
(омот на корица)
0,14,5 x 0,20,5 см.
МИСЛА, Скопје 1974
Печат, ГЗ „Гоце Делчев“
Скопје, 1974
25. **Енен Гилвин**
(корица, опрема, илустрации)
0,21 x 0,20 см.
МИСЛА, Скопје
Печат, ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1976.
26. **Манедонија**
Туристички проспект
(ликовно обликување)
0,22 x 0,22 см.
Печат, ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1959.
27. **Тутунски комбинат — Прилеп 1973—1973.**
Фотомонографија
(ликовно обликување), прелом и илустрација на стр. 10 и 11
0,24 x 0,28 см.
Печат, ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1973.
28. **Македонската книжевност во книжевната критика, I—V том.**
(корица, форзец)
0,14,5 x 0,20,5 см.
МИСЛА, Скопје
Печат, ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1973.
29. **Печат за наградата „11 октомври“ 1969**
30. **Печат на македонската академија на науките и уметностите, 1966**
31. **Амблем на советот за грижи и воспитување на децата на Македонија, 1964**
32. **Восочен печат „Климент Охридски“ 1916—1966, 1966**
33. **Амблем на фабриката за метални конструкции „Искра“ — Куманово, 1975**

2

3

4

5

6

СО ИЗГРАДБАТА НА ОВОЈ ОБЈЕКТ
ВО 1873 ГОДИНА
ЗАПОЧНА РАЗВОЈОТ
НА ТУТУНСКИОТ КОМБИНАТ-ПРИЛЕП

ВО ЧЕСТ
НА СТОГОДИШНИОТ ЈУБИЛЕЈ
НА КОМБИНАТОТ

ОД ОДБОРОТ ЗА ПРОСЛАВА
СЕПТЕМВРИ 1973

7

8

9

10

11

НА НЕГОВАТА ЕКСЦЕЛЕНЦИЈА ГОСПОДИНОТ

АЛБЕРТО АБЕР УШЕР

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА РЕПУБЛИКА УРУГУВАЈ

ГРАДАРИТЕ НА ГРАД СКОПЈЕ

И ГРАДСКОТО СОБРАНИЕ НА ГРАД СКОПЈЕ МУ ЈА ВРАЧУВААТ ОБАД

ПРЕСАД

КАКО ИЗРАЗ НА НАДАМЕЌА БЛАГОДАРНОСТ

И ПРИЗНАНИЕ ЗА ПОМОШТА ШТО

НАРОДАТ НА УРУГУВАЈ

И УРУГУВАЈА ОБАДА

МУ ЈА УКАЖАА НА ГРАДОТ СКОПЈЕ ВО ДЕНОВИТЕ ПО КАТАСТРОФАЛНИОТ
ЗЕМЈОТРЕС ОД 26 ЈУЛИ 1963 ГОДИНА

КО СКОПЈЕ

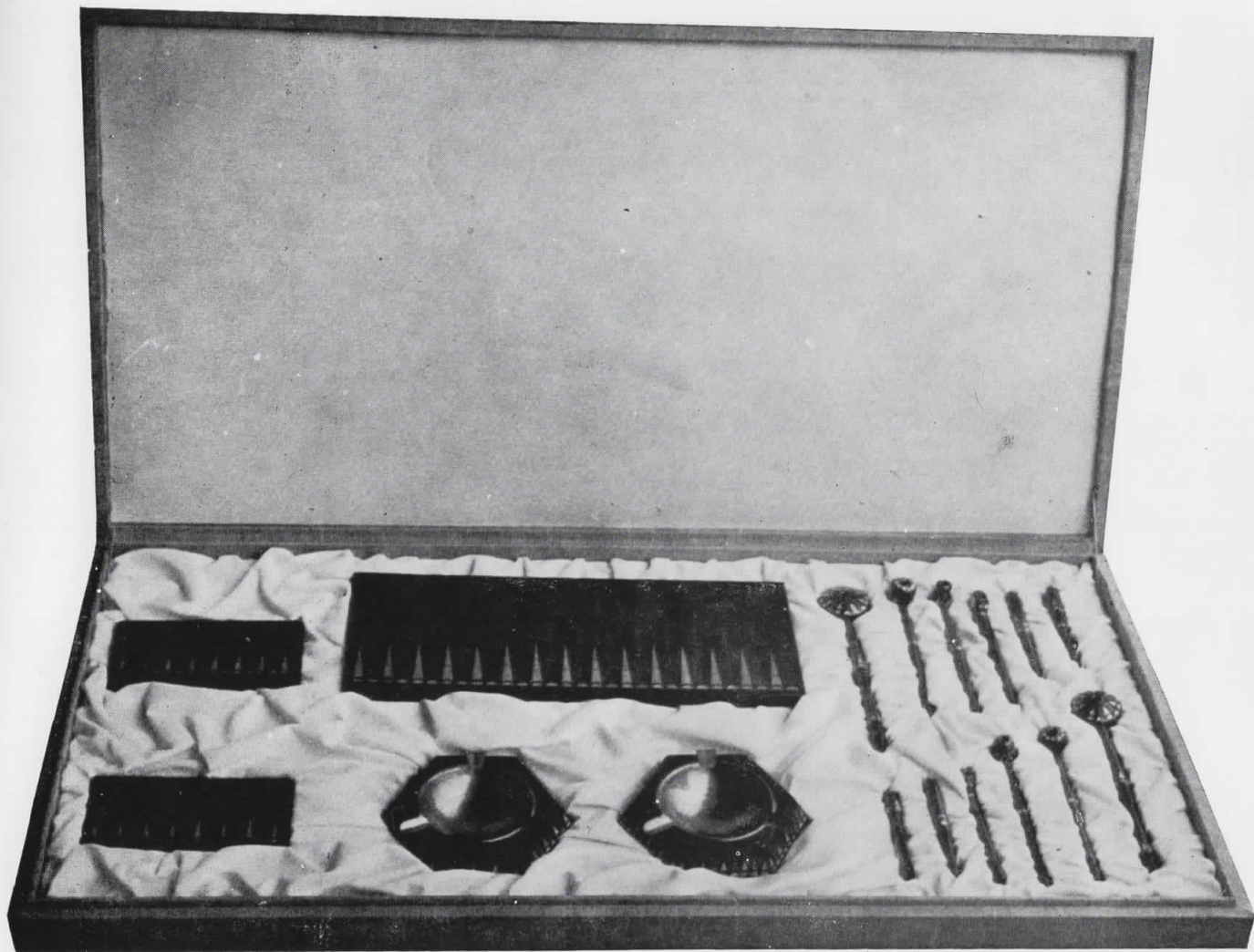
НА ДЕН 26 ЈУЛИ 1964 ГОДИНА

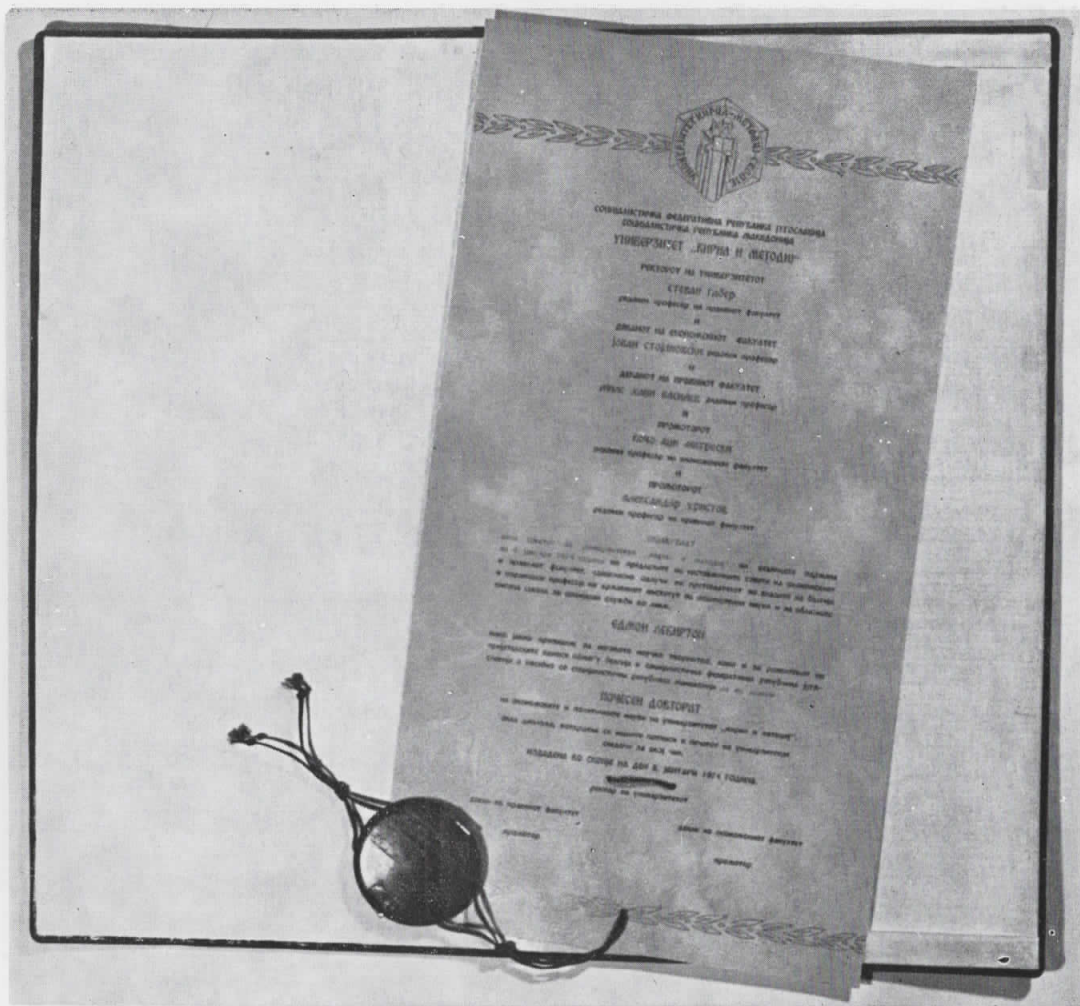
ГРАДСКО СОБРАНИЕ НА ГРАД СКОПЈЕ

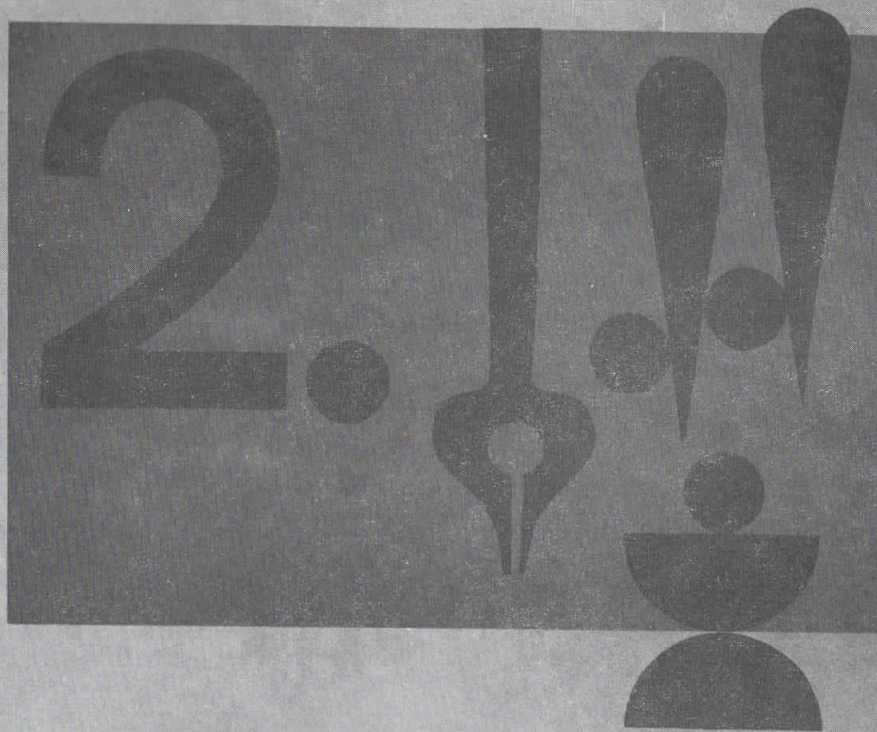
ПРЕДСЕДАТЕЛ

Алберто Абер Ушер

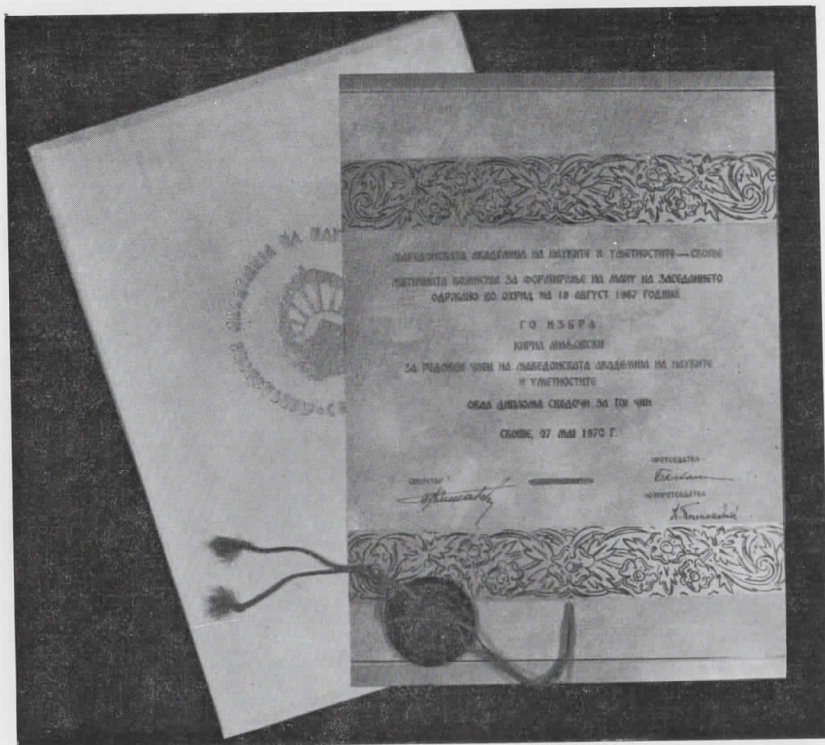

Т Р И Е Н А Л Е
НА СОВРЕМЕНАТА
ЈУГОСЛОВЕНСКА
ГРАФИКА

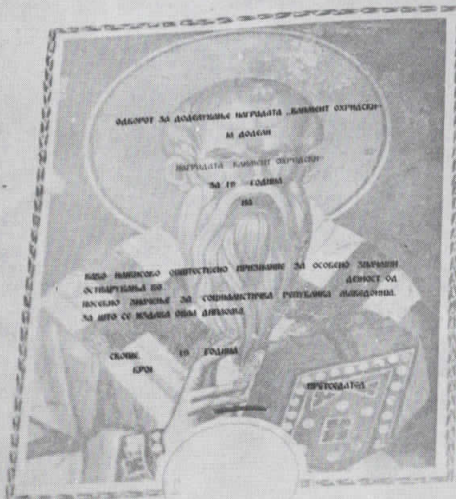
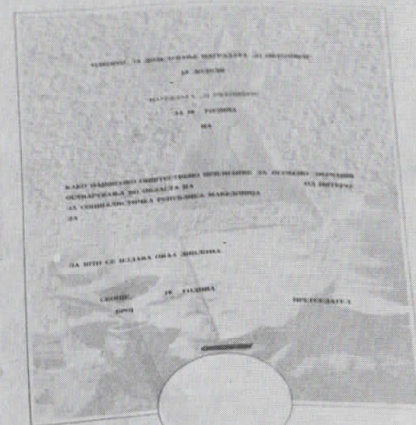
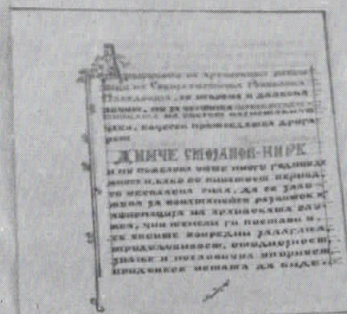
БИТОЛА, 29. XI — 30. XII 1975

17

18

НАГРАДАТА „НИТО ХАЦИ ВАСИЛЕВ“ — ЈАСНИН
 ЈА ДОДЕЛИ
 НИТО ХАЦИ ВАСИЛЕВ — ЈАСНИН
 ЗА 19 ГОДИНА
 НА

ТВЕНО ПРИЗНАНИЕ ЗА НАДОВРНИ ТРУДОВИ ОД
 ОД ЗНАМЕНЈЕ ЗА СОЦИЈАЛИСТИЧКА

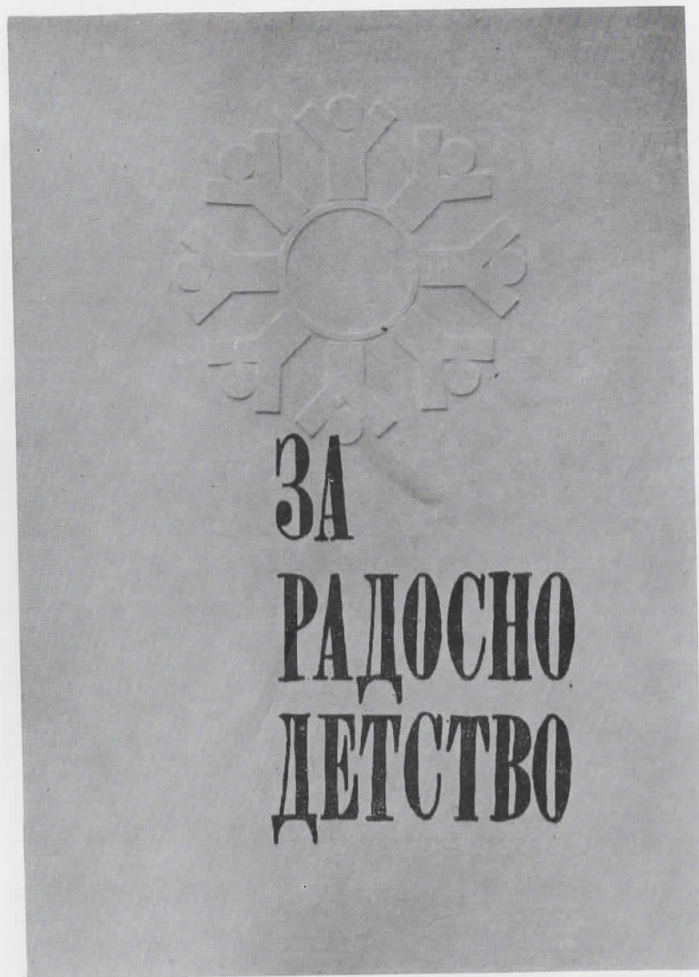
ДИПЛОМА
 ГОДИНА
 ПРЕТСЕДАТЕЛ

НА ИГОРАТА ЕКСПЕРИМЕНТ ГОСПОДИНОТ ГЕНЕРАЛ
 ГОДИНА
 ПРЕТСЕДАТЕЛ НА КОМИТЕТО КУПНА
 НА СЛУЖБАТА НА РУДИНИКА КОМИТЕТО
 ГОДИНА
 И ГРАДСКОТО СОБРАНИЕ НА ГРАД СКОПЈЕ ИЛИ НА КРИЖИКАТ ОДА

НИТО ХАЦИ ВАСИЛЕВ
 И ПРИЗНАНИЕ ЗА
 НАДОВРНИ ТРУДОВИ
 ЗА СОЦИЈАЛИСТИЧКА
 ДОБРОТ ОД
 ДИПЛОМА
 ГОДИНА
 ПРЕТСЕДАТЕЛ

ГОДИНА
 НА ДЕН 08 ИЛУ 1964 ГОДИНА

ГРАДСКО СОБРАНИЕ НА ГРАД СКОПЈЕ
 ПРЕТСЕДАТЕЛ

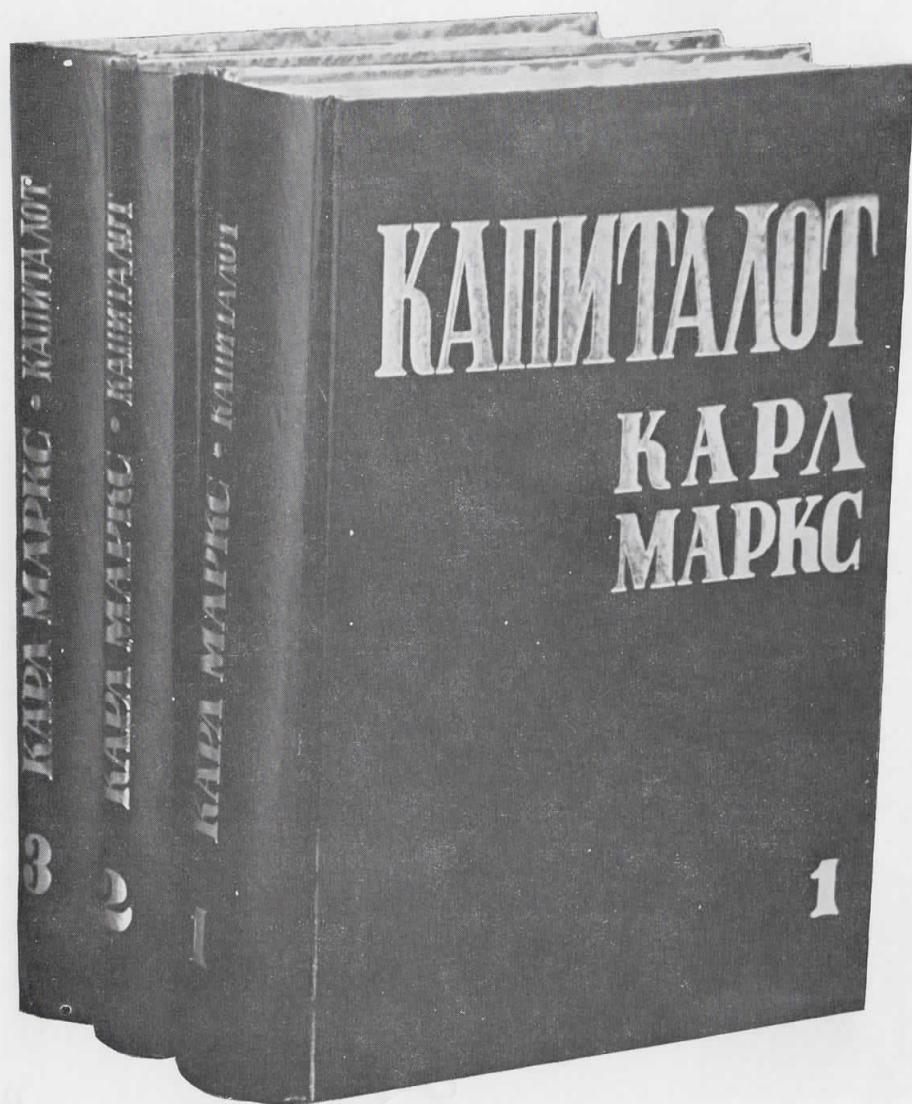

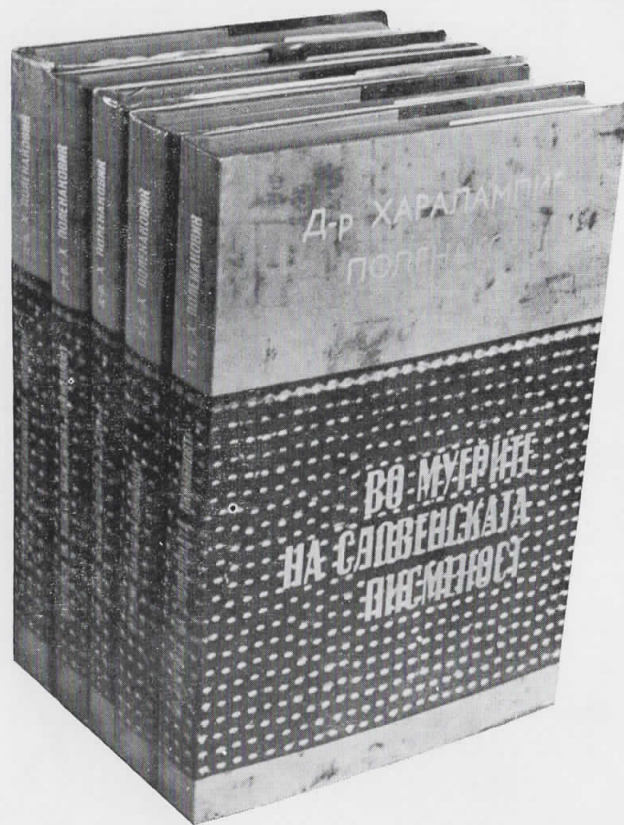
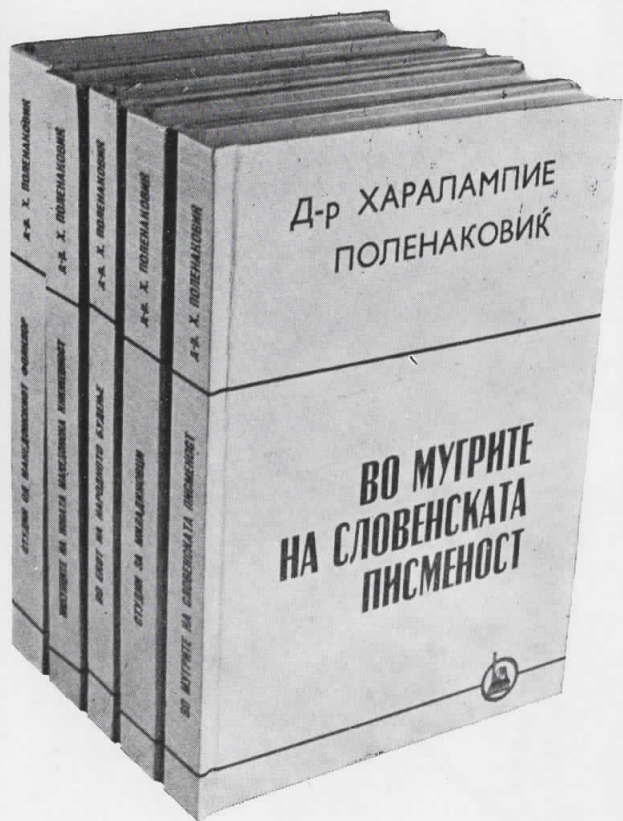
20

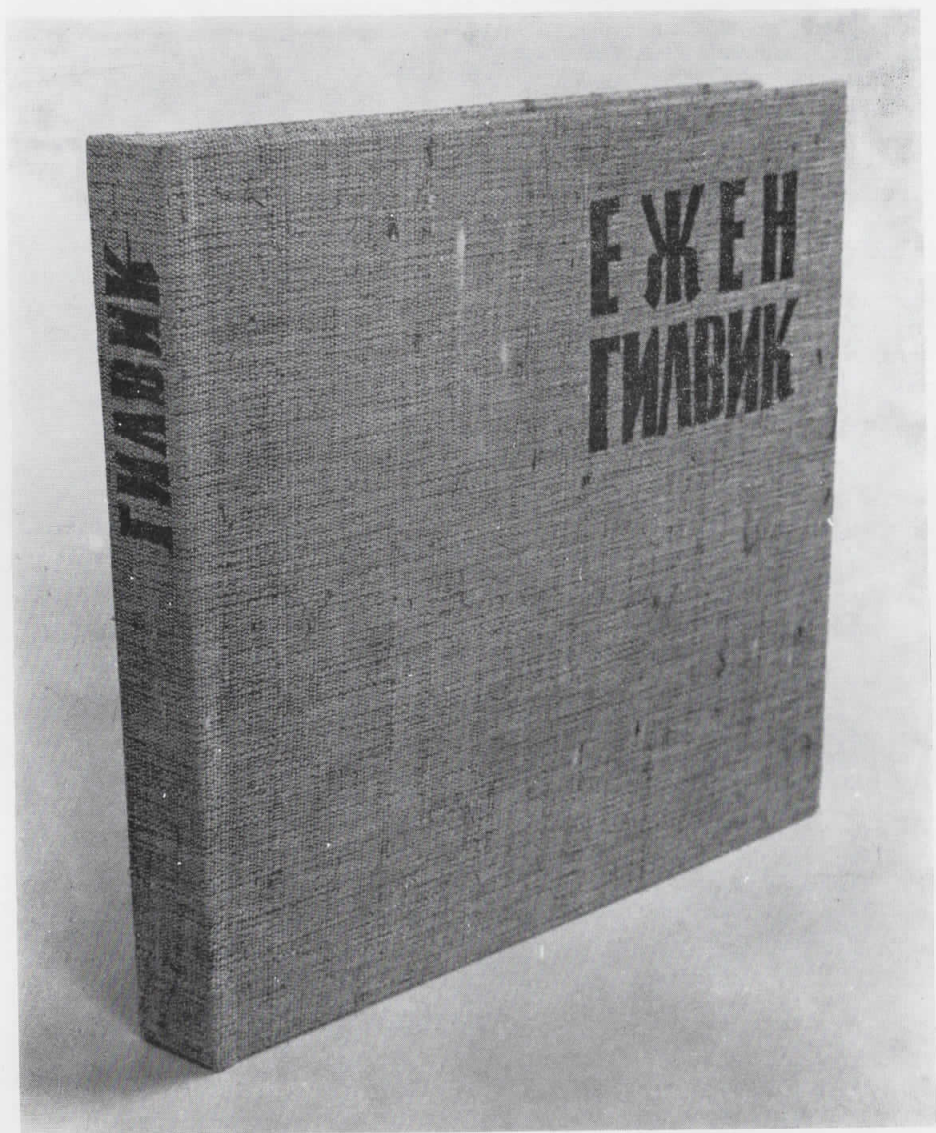

21

26

чината и распоредот на врнежите се многу слаби и изнесува 500—600 мм. воден талаг годишно, така што во времето на вегетацијата има многу топлина, а малку влага. Сето ова овозможило да се создадат најповолни еколошки услови за производство на ароматичен и квалитетен тутун во овој реон.

Прилепскиот тутунпроизводен реон се вбројува меѓу првите краеве од Македонија, каде тутунот се одгледувал многу одамна. Бидејќи пушењето на тутунот, според Кажик, било познато во Истанбул уште во 1571 година, можеме да претпоставиме дека тоа било познато некаде повеќе, а некаде помалку во целата Турска империја во чиј состав тогаш влегувале Прилеп и Македонија. Спротивно тоа, се претпоставува дека во Македонија и во прилепскиот реон, тутунот отпочнал да се произведува во тоа време. Со доаѓањето на Турците во Македонија и нивното колонизирање, покрај поранешните култури во Македонија биле внесени и нови, меѓу кои бил и тутунот. Турските населби во Македонија претставувале бази за најраното производство, а Турците-главни и единствени производители на тутун на Балканскиот полуостров. Во почетокот на 17 век, според Битолските сицили, обработката на тутунот се забранувала. Од ова можеме да претпоставиме дека тутунот во тоа време пошироко се произведувал во Македонија и во прилепскиот крај. И покрај забраните што повремено се донеле

ТУТУНСКО ПОЛЕ СО ПОГЛЕД НА МАРКОВИ КУЛИ

27

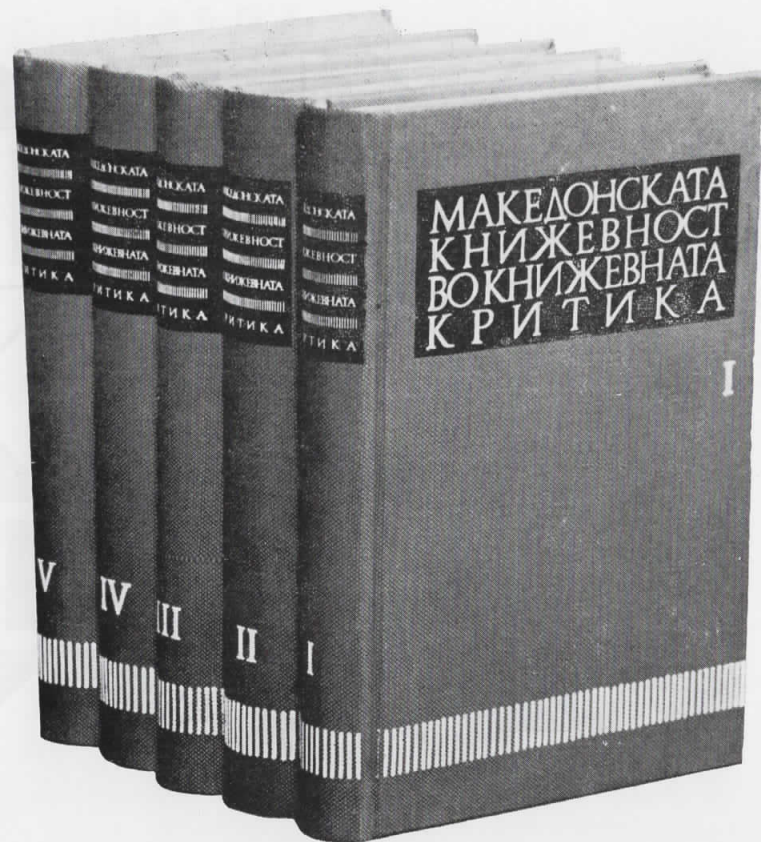

СУШЕЊЕ ТУТУН НА РАМКИ И ПРИЛЕПСКО СКЕЛЕ

Ние Европјанците, има само неистинити јодни како слушаме да се зборува за шугиниот, бидејќи кон 1520 година почна неговото одгледување во Европа, додека Американскиот Индијанци во предколумбискиот период, пред околу 3.000 години одгледувале два вида шугини имено и првобитале на *Nicotiana tabacum* со розови цветови или на *Nicotiana rustica* со жолти цветови.

(Л.М. Даниел)

29

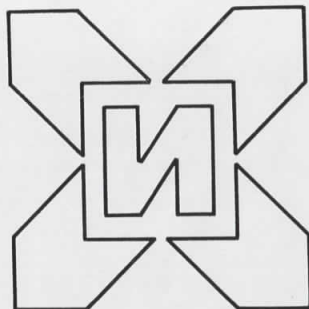
30

31

32

33

БИОГРАФИЈА

•

ИЗБОР

**ОД РЕАЛИЗИРАНИТЕ
ИДЕЈНИ ПРОЕКТИ
ОД ОБЛАСТА
НА ВИЗУЕЛНИТЕ
КОМУНИКАЦИИ**

**ОД ПУБЛИКУВАНИТЕ
ТЕСТОВИ
ОД ОБЛАСТА
НА ВИЗУАЛНАТА
КУЛТУРА**

ОД БИБЛИОГРАФИЈАТА

НИКО П. ТОЗИ

Роден на 16 август 1924 година во Охрид.

Гимназија учел во Охрид и Панчево 1935—1941.

Дипломирал на одделението за иконографска уметност на Училиштето за применета уметност (ДПУ) во Охрид 1943.

1944 година се запишува на (ВХПУ) Вишето училиште за индустриска уметност во Русе, историја на уметноста студирал на Филозофскиот факултет во Скопје 1949—1952 дипломирал на групата за ликовно воспитување со историја на уметноста на Педагошката академија во Скопје 1953.

Учествувал во НОВ како борец и член на Агитпроп на I охридска и VI бригада, 48 дивизија и Командата на Охридското војно подрачје. Во овој период има создадено циклуси цртежи од животот и борбените дејствија на единиците, дрворези со ликови на борци, команданти и истакнати раководители на сојузниците за потребите на реданциите на цевните и ѕидните весници, митингите и културно-просветните приредби.

По ослободувањето како ликовен педагог работи во Охрид, учителските школи „Никола Карев“ и „Зеф Љуш Марно“, Школата за применета уметност, Средната театарска школа, Балетското училиште во Скопје, директор на Централниот пионерски дом „Карпош“ во Скопје, 1945—1949). шеф на одделението за уметност на министерствата за просвета и култура на НРМ (1949—1950) стручен соработник и начелник на Одделението за материјална култура на Институтот за фолклор (1950—1955) шеф на Бирото за документација на Советот за просвета на СРМ (1955—1957) инспектор, самостоен референт и советник во Советот за култура на СРМ и Републичкиот секретаријат за култура (1957—1974). Од 1974 година заменик секретар на Републичката заедница на културата.

Работи на полето на применетата графика. Автор е на многу опреми на книги, едиции, повелби, дипломи, значки, плакети и друг вид творби од областа на применетата уметност и визуелните комуникации, како и на написи и трудови публикувани во списа-

нија, зборници, енциклопедии и посебни изданија од областа на применетата уметност, ликовната уметност и ликовното воспитување.

Бил секретар и претседател на Друштвото на ликовните уметници за применета уметност на Македонија (1950—1964) потпретседател на Сојузот на ликовните уметници за применета уметност на Југославија (1964—1970) потпретседател на Сојузот на ликовните педагози на Југославија (1959—1964 и 1968—1972).

Зема учество во работата на жири комисии и одбори за избор и реализација на проекти во областа на визуелните комуникации по повод одбележување на јубилеи, културни и општествени акции и манифестации.

Општествено-политичка дејност врши како член на одделение на ПК СНОЈ, ЗВ НММ и ЦК НММ (1945—1948); секретар на ОО СК на средните училишта во Скопје (1947—1949); секретар на ОО СК при друштвата на ликовните уметници на Македонија (1955—1962); член на секретаријат, секретар и претседател на МО на СК, член на општинската конференција на СК „Идадија“, член на Градската конференција на СК — Скопје (1966—1974); член на Комисијата за негување на традициите при Сојузот на боречните организации на Македонија од 1965; член на Советот за грижи и воспитување на децата на Македонија и Југославија и претседател на Одборот за пионери на Македонија од 1952.

Добитник е на многубројни признанија, планети и повелби за општествена, културна и ликовна дејност. На XXI-то годишно собрание на Друштвото на ликовните уметници за применета уметност на Македонија 1973 година е избран за почесен претседател на Друштвото.

Носител е на Медалот за храброст и Медалот за заслуга за народ (1947); Орденот на трудот од III ред (1957) и Орденот на трудот со златен венец (1968).

СТУДИСКИ ПАТУВАЊА

ФРАНЦИЈА (1953, 60, 63, 73, 75).

ИТАЛИЈА (1953, 60, 64, 65, 67).

ШВАЈЦАРИЈА (1964).

ГРЦИЈА (1961, 67, 70, 72).

ТУРЦИЈА (1962).

БУГАРИЈА (1962, 70).

НОРВЕШКА, ШВЕДСКА, ФИНСКА (1969).

УЧЕСТВО НА ИЗЛОЖБИ

1942 — Охрид, Продајна изложба на лотарија во корист на прилепските уметници

1943 — Охрид, групна изложба на охридските уметници

1946 — Скопје, II годишна изложба на ДЛУМ

1950 — Скопје, V годишна изложба на ДЛУМ

1951 — Скопје, VI годишна изложба на ДЛУМ

1956 — Белград, УМЕТНОСТА И ИНДУСТРИЈАТА — I изложба на Союзот на ликовните уметници за применета уметност на Југославија

1957 — Скопје, I изложба на ДЛУПУМ

1958 — Скопје, II изложба на ДЛУПУМ

1963 — Скопје, I републична изложба на сувенири

1967 — Скопје, IV изложба на ДЛУПУМ

1970 — Скопје, V изложба на ДЛУПУМ

1971 — Нови Сад, Манедонски драгуљи

1973 — Скопје, VI изложба на ДЛУПУМ

— Кичево, Ликовни дела на тема НОБ (цртежи, графини и нарисани)

— Скопје, Ликовни дела на тема НОБ (цртежи, графини и нарисани)

— Титов Велес, Социјални мотиви од делата на манедонските ликовни уметници (1922—1944)

— Скопје, Социјални мотиви во делата на манедонските ликовни уметници (1922—1944)

1974 — Приштина, групна изложба на ДЛУПУМ

1976 — Скопје, Пригодна изложба на ДЛУПУМ

НАГРАДИ

- 1955 — III награда за заштитниот знак на Тутунсниот комбинат —
Прилеп
- 1955 — Награда на Сојузниот фонд за унапредување на ликовните
уметности „Моша Пијаде“ за систематско спроведување
на современите концепции во ликовното воспитување на
децата и младината
- 1961 — II награда од Советот на просвета на конкурсот за учеб-
ници за ракописот „ДЕТСКИОТ СВЕТ ВО ЛИНИИ И БОИ“,
заедно со Ванчо Ѓорѓиевски
- 1962 — II награда од Советот за просвета на СРМ на конкурсот
за учебници за ракописот „ВОЛУМЕНОТ И ПРОСТОРОТ ВО
ДЕТСКИОТ ЛИКОВЕН СВЕТ“, заедно со Ванчо Ѓорѓиевски
- 1963 — II награда на I Републична изложба на сувенири
- 1969 — II и III награда со реализација на конкурсот за Сломен
планета на АСНОМ
— I награда со реализација на конкурсот за дипломите за
наградите: „11 Октомври“, „Климент Охридски“ и „Мито
Хаџивасилев — Јасмин“
- 1970 — Награда на Друштвото на ликовните уметници за при-
менета уметност на Манедонија за особено значајни оства-
рувања во областа на графичниот дизајн постигнати во
долгогодишната дејност
- 1970 — Награда на Републичниот одбор на „МЕСЕЦОТ НА КНИ-
ГАТА“ за постигнатите резултати во графична опрема и
ликовна илустрација на книги.

РЕАЛИЗИРАНИ ИДЕЈНИ ПРОЕКТИ

СИМБОЛИ — АМБЛЕМИ — ПЛАНЕТИ

1953. ЗНАЧКА НА СОЈУЗОТ НА ИЗВИДНИЦИТЕ НА МАКЕДОНИЈА
ИНОМ, Загреб, 1953.
1963. ЗНАЧКА ЗА КОНГРЕСОТ НА СЛАВИСТИТЕ НА ЈУГОСЛАВИЈА ВО ОХРИД
ИНОМ, Загреб, 1963.
- ПЛАКЕТА НА ФОТО И КИНО СОЈУЗОТ
НА МАКЕДОНИЈА
ИНОМ, Загреб, 1963.
1965. АМБЛЕМ НА СОВЕТОТ ЗА ГРИЖИ И ВОСПИТУВАЊЕ
НА ДЕЦАТА НА МАКЕДОНИЈА
Скопје, 1964.
1966. ЗНАЧКА — КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ 916—1966
ИНОМ, Загреб, 1966.
- АМБЛЕМ НА АНСАМБЛОТ ЗА НАРОДНИ ПЕСНИ
И ИГРИ „ТАНЕЦ“
Скопје, 1966.
1966. ЗЛАТНА СПОМЕН ПЛАКЕТА, 25 ГОДИНИ ОД ПРВОТО
ЗАСЕДАНИЕ НА АСНОМ
ОЗЕХА, Скопје, 1969.
- СПОМЕН ПЛАКЕТА НА ПРВОТО ЗАСЕДАНИЕ НА
АСНОМ
ОЗЕХА, Скопје, 1966.
- АМБЛЕМ НА КРУШЕВО
ПЛАКЕТА, АФЖ 1944—1969
Ковница новца, Београд, 1969.
1973. ЗЛАТНА, СРЕБРЕНА И БРОНЗЕНА ПЛАКЕТА
„ЈУГОТУТУН“, 1600—1873—1924—1966
ОЗЕХА, Скопје, 1973.
1974. ЗЛАТНА ПЛАКЕТА НА СОБРАНИЕТО НА ОПШТИНАТА
КУМАНОВО
ИНОМ, Загреб, 1974.

1975. ЗНАЧКА, ТРИЕСЕТ ГОДИНИ ПРАВОСУДНИ ОРГАНИ
НА СР МАКЕДОНИЈА
ОЗЕХА, Скопје, 1975.

АМБЛЕМ, „ИСКРА“ — КУМАНОВО
1975.

ПЛАКЕТА НА ДРУШТВОТО НА ЛИКОВНИТЕ ПЕДАГОЗИ
НА СКОПЈЕ
1975.

1976. ЗНАЧКА НА МАТИЦАТА НА ИСЕЛЕНИЦИТЕ ОД
МАКЕДОНИЈА
ОЗЕХА, Скопје, 1976.

ЗЛАТНА ПЛАКЕТА НА МАТИЦАТА НА ИСЕЛЕНИЦИТЕ
ОД МАКЕДОНИЈА
ОЗЕХА, Скопје, 1976.

ПОВЕЛБИ — ДИПЛОМИ — СВЕДИТЕЛСТВА

1960. ПОВЕЛБА И ДИПЛОМА НА СОВЕТОТ ЗА ГРИЖИ И
ВОСПИТУВАЊЕ НА ДЕЦАТА НА МАКЕДОНИЈА
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1960.

1961. ПОВЕЛБА НА ГРАДИТЕЛИТЕ НА АВТОПАТОТ
ЗА ДРУГАРОТ ТИТО
Пергамент, 1961.

1964. ПОВЕЛБА НА СОБРАНИЕТО НА ГРАД СКОПЈЕ НА
ШЕФОВИТЕ НА ДРЖАВИТЕ ШТО ПОМОГНАА ВО
УБЛАЖУВАЊЕТО ПОСЛЕДИЦИТЕ ОД КАТАСТРОФАЛНИОТ
ЗЕМЈОТРЕС ШТО ГО ПОГОДИ ГРАДОТ НА 26
ЈУЛИ 1963 ГОДИНА
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1964.

ПОВЕЛБА НА ГРАДСКОТО СОБРАНИЕ ДОДЕЛЕНА НА
ДРУГАРОТ ТИТО НА ГОДИШНИНАТА ОД
КАТАСТРОФАЛНИОТ ЗЕМЈОТРЕС
Пергамент, 1964.

1965. ПОВЕЛБА НА СОБРАНИЕТО НА ГРАД СКОПЈЕ ЗА
ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ВЛАДИСЛАВ ГОМУЛКА, ПРВ

СЕКРЕТАР НА ОРП И ЈУЗЕФ ЦИРАНКИЈЕВИЧ,
ПРЕТСЕДАТЕЛ НА МС НА НР ПОЛСКА

Пергамент, 1965.

ПОВЕЛБА НА СОБРАНИЕТО НА ГРАД СКОПЈЕ ЗА
ПРОГЛАСУВАЊЕ НА НВ ОЛАВ V, КРАЛ НА НОРВЕШКА
ЗА ПОЧЕСЕН ГРАЃАНИН

Пергамент, 1965.

1967. АДРЕС НА СОБРАНИЕТО НА СР МАКЕДОНИЈА
УПАТЕН НА МАНУ НА ДЕНОТ НА НЕЈЗИНОТО
ОСНОВАЊЕ

Пергамин, 1967

ПОВЕЛБА НА ЦК СКМ НА ДРУГАРОТ ТИТО ДОДЕ-
ЛЕНА ПО ПОВОД 30 ГОДИШНИНАТА ОД НЕГОВИОТ
ИЗБОР ЗА ГЕНЕРАЛЕН СЕКРЕТАР НА КПЈ

Пергамент, 1967.

ПОЗДРАВЕН АДРЕС НА ДРУГАРОТ ТИТО ДОДЕЛЕН
ПО ПОВОД ПУШТАЊЕТО ВО РАБОТА НА ЖЕЛЕЗАР-
НИЦАТА ВО СКОПЈЕ

Пергамент, 1967.

ПОВЕЛБИ ЗА ПОЧЕСНИТЕ, РЕДОВНИТЕ, ДОПИСНИТЕ
И СТРАНСКИ ЧЛЕНОВИ НА МАКЕДОНСКАТА АКАДЕ-
МИЈА НА НАУКИТЕ И УМЕТНОСТИТЕ

Пергамин, 1967.

1969. ПОВЕЛБА ВГРАДЕНА ВО КАМЕН ТЕМЕЛНИКОТ НА
ТРГОВСКИОТ ЦЕНТАР ВО СКОПЈЕ

Пергамент, 1969.

ПОЗДРАВЕН АДРЕС ОД МАКЕДОНСКАТА АКАДЕМИЈА
НА НАУКИТЕ И УМЕТНОСТИТЕ, И УНИВЕРЗИТЕТОТ
„КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ, СО СОВЕТОТ НА
АКАДЕМИИТЕ НА СФРЈ И ЗАЕДНИЦАТА НА ЈУГО-
СЛОВЕНСКИТЕ УНИВЕРЗИТЕТИ ПО ПОВОД ПРОСЛА-
ВАТА 1.100 ГОДИНИ ОД СМРТТА НА КИРИЛ СОЛУН-
СКИ ВО РИМ НА 14 ФЕВРУАРИ 1969 ГОДИНА

Пергамент, 1969.

ПОВЕЛБА НА СОБРАНИЕТО НА СРМ ДОДЕЛЕНА НА
ДРУГАРОТ ТИТО ПО ПОВОД 25-ГОДИШНИНАТА ОД
ПРВОТО ЗАСЕДАНИЕ НА АСНОМ

Пергамент, 1969.

ПОВЕЛБА НА СОБРАНИЕТО НА СРМ ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ
СПОМЕН ПЛАКЕТИ НА НАРОДНИТЕ ПРЕТСТАВНИЦИ
НА ПРВОТО ЗАСЕДАНИЕ НА АСНОМ ВО МАНАСТИ-
РОТ ПРОХОР ПЧИНСКИ НА 2 АВГУСТ 1944 ГОДИНА

Пергамин, 1969.

ДИПЛОМИ ЗА РЕПУБЛИЧНИТЕ НАГРАДИ „11 ОКТОМ-
ВРИ“, „КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ И „МИТО ХАЦИВАСИ-
ЛЕВ — ЈАСМИН“

ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје 1969.

ПОВЕЛБА НА ГК НА СКОПЈЕ ДОДЕЛЕНА НА ДРУГА-
РОТ ТИТО ПО ПОВОД ОДБЕЛЕЖУВАЊЕТО 50-ГОДИШ-
НИНАТА ОД ОСНОВАЊЕТО КОМУНИСТИЧКАТА ОР-
ГАНИЗАЦИЈА ВО ГРАДОТ

Пергамент, 1969.

ПОВЕЛБА ВГРАДЕНА ВО КАМЕН ТЕМЕЛНИКОТ НА
ИНСТИТУТОТ ЗА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК ВО СКОПЈЕ

Пергамент, 1969.

ПОВЕЛБА ВГРАДЕНА ВО КАМЕН ТЕМЕЛНИКОТ НА
МУЗЕЈОТ НА СОВРЕМЕНА УМЕТНОСТ ВО СКОПЈЕ

Пергамент, 1969.

1970. ДИПЛОМА ЗА НАГРАДАТА „ПРВИ МАЈ“ НА СОЈУ-
ЗОТ НА СИНДИКАТИТЕ НА МАКЕДОНИЈА

ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1970.

ПОВЕЛБА НА СОБРАНИЕТО НА ГРАД СКОПЈЕ ЗА
ПРОГЛАСУВАЊЕ НА У ТАНТ, ГЕНЕРАЛЕН СЕКРЕТАР
НА ОН ЗА ПОЧЕСЕН ГРАЃАНИН

Пергамент, 1970.

ПОВЕЛБА ВГРАДЕНА ВО КАМЕН ТЕМЕЛНИКОТ НА
ГРАДСКАТА БИБЛИОТЕКА ВО СКОПЈЕ

Пергамент, 1970.

1971. ПОВЕЛБА ЗА НАГРАДАТА НА ЗДРУЖЕНИЕТО НА
НОВИНАРИТЕ НА СР МАКЕДОНИЈА
„КРСТЕ МИСИРКОВ“
Пергамент 1971.

ПОВЕЛБА ВГРАДЕНА ВО КАМЕН ТЕМЕЛНИКОТ НА
СООБРАЌАЈНИОТ ЦЕНТАР ВО СКОПЈЕ
Пергамент, 1971.

ПОВЕЛБА ЗА ДОБИТНИЦИТЕ НА НАГРАДАТА „КОЧО
РАЦИН“
Пергамин 1971.

1972. ПОВЕЛБА ОД СОВЕТОТ НА НАРОДНА ТЕХНИКА НА
МАКЕДОНИЈА ЗА ДРУГАРОТ БЛАГОЈА ПОПОВ
Пергамент, 1972.

ПОВЕЛБА ВГРАДЕНА ВО КАМЕН ТЕМЕЛНИКОТ НА
СПОМЕНИКОТ НА НАЦИОНАЛНО-ОСЛОБОДИТЕЛНАТА
БОРБА И ИЛИНДЕНСКОТО ВОСТАНИЕ ВО КРУШЕВО
Пергамент, 1972.

ОПШТЕСТВЕН ДОГОВОР — ПОТРОШУВАЧКИ КОДЕКС
ПОМЕГУ „КОМУНАЛЕЦ“ И ГРАДСКИОТ ОДБОР НА
МЕСНИТЕ ЗАЕДНИЦИ ВО СКОПЈЕ
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1972.

1973. ПОВЕЛБА ВГРАДЕНА ВО КАМЕН ТЕМЕЛНИКОТ НА
МАКЕДОНСКАТА АКАДЕМИЈА НА НАУКИТЕ И
УМЕТНОСТИТЕ
Пергамент, 1973.

ЈУБИЛЕЈНА ДИПЛОМА НА ТУТУНСКИОТ КОМБИНАТ
— ПРИЛЕП
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1973.

ПОВЕЛБА НА БЕЛГРАДСКИОТ САЛОН НА ПОЕЗИЈАТА
ЗА ЛУИС ПАСТОРИЈА, ПОЕТ ОД ВЕНЕЦУЕЛА
Пергамент, 1973.

ПОВЕЛБА НА СОБРАНИЕТО НА ГРАД СКОПЈЕ ДОДЕ-
ЛЕНА ПО ПОВОД ОДБЕЛЕЖУВАЊЕТО 10-ГОДИШНИ-
НАТА ОД КАТАСТРОФАЛНИОТ ЗЕМЈОТРЕС НАНО

ИЗРАЗ НА ПРИЗНАНИЕ ЗА ОСОБЕНИ ЗАСЛУГИ ВО
ОБНОВАТА И ЗА ИЗГРАДБАТА НА СКОПЈЕ
ОЗЕХА, Скопје, 1973.

ПОЗДРАВЕН АДРЕС ОД МАНУ ДО ДРУШТВОТО ЗА
НАУКА И УМЕТНОСТ НА ЦРНА ГОРА ПО ПОВОД
НЕГОВОТО ОСНОВАЊЕ
Пергамент, 1973.

1974. ПОВЕЛБА НА УНИВЕРЗИТЕТОТ „КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ВО СКОПЈЕ ЗА ПОЧЕСНИТЕ ДОКТОРИ
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1974.

ПОВЕЛБА НА СОБРАНИЕТО НА ОПШТИНАТА КУМА-
НОВО ДОДЕЛЕНА НА ДРУГАРОТ ЛАЗАР КОЛИШЕВ-
СКИ ПО ПОВОД НЕГОВИОТ ИЗБОР ЗА ПОЧЕСЕН
ГРАЃАНИН
Пергамент, 1974.

1975. ПОВЕЛБА НА СОБРАНИЕТО НА ОПШТИНАТА ТИТОВ
ВЕЛЕС НА ДРУГАРОТ ТИТО ПО ПОВОД ДОДЕЛУВАЊЕ
ЗЛАТНА ПЛАКЕТА НА ГРАДОТ
Пергамент, 1974.

БЛАГОДАРНИЦА (пергамент), ПОВЕЛБИ И ДИПЛОМИ
ОД СОВЕТОТ НА „ОХРИДСКО ЛЕТО“ ПО ПОВОД ОД-
БЕЛЕЖУВАЊЕТО 25-ГОДИШНИНАТА ОД ОДРЖУВА-
ЊЕТО НА ЛЕТОТО
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1975.

СВИДЕТЕЛСТВА ЗА ОСНОВНИТЕ И СРЕДНИТЕ УЧИ-
ЛИШТА ВО СР МАКЕДОНИЈА
Просветно дело, Скопје, 1975.
Печатница „Наша книга“, Скопје, 1975.

1976. ПОВЕЛБА НА УНИВЕРЗИТЕТОТ „КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
СКОПЈЕ, НА УНИВЕРЗИТЕТОТ „ПАЛАЦКИ“ ВО
ОЛОМОУЦ (СРЧС)
Пергамент, 1976.

ПОВЕЛБА ОД „ТЕТЕКС“ — ТЕТОВО НА ДРУГАРОТ
ТИТО ДОДЕЛЕНА ПО ПОВОД ОДБЕЛЕЖУВАЊЕТО 25-
ГОДИШНИНАТА ОД ОСНОВАЊЕТО НА КОМБИНАТОТ
Пергамент, 1976.

ПОЗДРАВЕН АДРЕС ОД СОБРАНИЕТО НА ОПШТИНАТА НА ГРАД СКОПЈЕ ДО МАКЕДОНСКАТА АКАДЕМИЈА НА НАУКИТЕ И УМЕТНОСТИТЕ ПО ПОВОД ВСЕЛУВАЊЕТО ВО НОВАТА ЗГРАДА

Пергамент, 1976.

ПОЗДРАВЕН АДРЕС ОД МАНУ ДО ДРУШТВОТО ЗА НАУКА И УМЕТНОСТ НА КОСОВО ПО ПОВОД НЕГОВОТО ОСНОВАЊЕ

Пергамент, 1976.

ПОВЕЛБА ЗА ПРВИТЕ НАСТАВНИЦИ НА ВИСОКАТА МУЗИЧКА ШКОЛА ВО СКОПЈЕ ПО ПОВОД ОДБЕЛЕЖУВАЊЕТО 10-ГОДИШНИНАТА ОД ОСНОВАЊЕТО НА ШКОЛАТА

Пергамент, 1976.

ПЛАКАТИ — АФИШИ — ПРОСПЕКТИ

1956. Иван Точно
МАКЕДОНИЈА, туристички водич
(омот М. Чанеља)
Туристички сојуз на Македонија
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1956.
ДЕТСКА НЕДЕЛА, планат
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1956.
1957. ТУРИСТИЧКА КАРТА НА МАКЕДОНИЈА
Туристички сојуз на Македонија
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1957.
1959. МАКЕДОНИЈА, туристички проспект
Туристички сојуз на Македонија
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1959.
1963. СКОПЈЕ, туристички проспект
Туристичко друштво на Скопје
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1963.
1964. ТАНЕЦ, Ансамбл за народни игри и песни, проспект
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1964.

1966. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ, 916—1966, планат
Фото, К. Билбилевски
ГЗ „Огњен Прица“, Загреб, 1966.
1967. МЕСЕЦ НА КНИГАТА, планат
КПЗ на Македонија
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1967.
1972. ВО ЧЕСТ НА СВЕТИ КИРИЛ, ИЗЛОЖБА НА УМЕТНОСТА НА МАКЕДОНИЈА, планат
Комисија за културни врски со странство
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1972.
1973. ТУТУНСКИ КОМБИНАТ ПРИЛЕП 1873—1973, планат
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1973.
АВНОЈ 1943—1973, планат
Собрание на СФРЈ
1974. МЕЃУНАРОДНА КОНФЕРЕНЦИЈА И ТРКАЛЕЗНА МАСА НА ПЕН КЛУБОВИТЕ, планат
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1974.
1975. ТРИЕНАЛЕ НА ЈУГОСЛОВЕНСКАТА ГРАФИКА БИТОЛА 1975
Уметничка галерија „Моша Пијаде“, Битола
ГЗ „Киро Дандаро“, Битола, 1975.
СКОПЈЕ, туристички проспект
Туристички сојуз на Скопје
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1975.
СКОПЈЕ, туристичка карта
Туристички сојуз на Скопје
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1965.
1976. ПРАИСТОРИЈА ВО МАКЕДОНИЈА, планат
Народен музеј — Љубљана
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1976.

ДЕТСКА НЕДЕЛА, плакат

Совет за грижи и воспитување на децата на Македонија

ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1976.

ЈУГОСЛОВЕНСКИ ПИОНЕРСКИ ИГРИ, повик

Совет за грижи и воспитување на децата на Македонија

ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1976.

ОПРЕМА НА КНИГИ, МОНОГРАФИ И МАПИ

1945. ПОЛОЖАЈ — ПРВА БРАЗДА, л. п.

Народен војнин, бр. 12. 1945.

ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1945.

1951. АНТОЛОГИЈА НА МАКЕДОНСКАТА ЛИРИКА

(со Н. Мартиноски)

Југословенска књига, Београд, 1951.

Б. Бојаџиски

ЈОРДАН НИКОЛОВСКИ — ОРЦЕ

Илинден, Скопје

ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1951.

Иво Андриќ

СОВРЕМЕНИ — НОВИ РАСКАЗИ

Кочо Рацин, Скопје

ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1951.

Коле Чашуле

СТРАШО ПИНЏУР

Илинден, Скопје

ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1951.

Данчо Зографски

ЦВЕТАН ДИМОВ

Илинден, Скопје

ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1951.

СОВРЕМЕНИ МАКЕДОНСКИ РАСКАЗИ

Уред за информации на Владата на СРМ

ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1951.

Славко Јаневски

БАЛАДИ (со Н. Мартиноски)

Кочо Рацин, Скопје

ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1951.

1952. СВЕТО ЕВАНГЕЛИЕ

Иницијативен одбор на Манедонската православна црква

ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1952.

1953. Борис Бојаџиски

ПАЛАВОТО ЗАЈЧЕ

Детска радост, Скопје

Нова Манедонија, Скопје, 1953.

Марица Антонова, Попстефаниева

МАКЕДОНСКИ НАРОДНИ ВЕЗОВИ

Кочо Рацин, Скопје

ГЗ „Огњен Прица“, Загреб, 1953.

ИЛИНДЕН 1903—1953

Матица на иселениците од Манедонија

ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1953.

1962. КАЛЕНДАР НА МАТИЦАТА НА ИСЕЛЕНИЦИТЕ
ОД МАКЕДОНИЈА

ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1962.

1963. УСТАВ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА
Пергамин, уникат, подарок од народот и младината
на Македонија на другарот Тито
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1963.
1966. СПОМЕНИЦА КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ 916—1966
Одбор за прослава
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1966.
1967. ЦВЕТОВИ ВО ПЛАМЕН 1941—1945
Совет за грижи и воспитување на децата
на Македонија
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1967.
- 25 ГОДИНИ НА СОЈУЗОТ НА ПИОНЕРИТЕ
Совет за грижи и воспитување на децата
на Македонија
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1967.
1968. СКУЛПТУРИ И ГРАФИКИ НА ДЕЦАТА ОД КРАТОВО
Центар за детски цртежи
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1968.
- СПОМЕНИЦА ЗА ФОРМИРАЊЕ НА МАКЕДОНСКАТА
АКАДЕМИЈА НА НАУКИТЕ И УМЕТНОСТИТЕ
МАНУ.
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1968.
1969. ПРИСТАПНИ ПРЕДАВАЊА, ПРИЛОЗИ И БИБЛИО-
ГРАФИЈА НА ПРВИТЕ ЧЛЕНОВИ НА МАКЕДОНСКАТА
АКАДЕМИЈА НА НАУКИТЕ И УМЕТНОСТИТЕ
МАНУ
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1969.
- УНИВЕРЗИТЕТОТ ВО СКОПЈЕ 1946—1969 (омот)
Ректоратот на Универзитетот
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1969.
1970. ПРОСВЕТНО ДЕЛО 1945—1970
Просветно дело
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1970.

- ЛИКОВНИ ТВОРБИ НА ДЕЦАТА НА МАКЕДОНИЈА
Совет за грижи и воспитување на децата
на Македонија
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1970.
1971. НАРОДЕН ТЕАТАР КУМАНОВО 1961—1971
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1971.
1972. ЗА РАДОСНО ДЕТСТВО
Совет за грижи и воспитување
на децата на Македонија
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1972.
- POÉSIE MACÉDONIENNE
ANTOLOGIE
Paris, 1972.
- ИКОНИ ОД МАКЕДОНИЈА, мапа-фотоси Б. Дрннов
Алкалоид и Секретаријат за информации на СРМ
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1972.
- By Giorgio Nurigiani
THE MACEDONIAN GENIUS THROUGH THE CENTURIES
London, 1972.
1973. МАКЕДОНСКА КНИЖЕВНОСТ ВО КНИЖЕВНАТА
КРИТИКА, I—IV том
МИСЛА, Скопје
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1973.
- Харалампие Поленаковиќ
ОДБРАНИ ТРУДОВИ, I—IV том
МИСЛА, Скопје
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1973.
- ТУТУНСКИ КОМБИНАТ ПРИЛЕП 1873—1973
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1973.
1974. Бошко Бабиќ
СРЕДНОВЕКОВНО БОГАТСТВО НА СР МАКЕДОНИЈА
Народен музеј — Прилеп
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1974.

Емил Зола
НАНА
МИСЛА, Скопје
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1974.

Иван Точко
ОХРИДСКА ТРИЛОГИЈА
МИСЛА, Скопје
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1974.

Милан Ѓурчинов
ЖИВО И МРТВО
МИСЛА, Скопје
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1974.

Томе Саздов
МАРКО ЦЕПЕНКОВ
МИСЛА, Скопје
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1974.

Борис Пастернак
ДОКТОР ЖИВАГО, I и II том
МИСЛА, Скопје
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1974.

Томе Арсовски
ЗАЛЕЗ НАД ЕЗЕРСКАТА ЗЕМЈА
МИСЛА, Скопје
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1974.

Димо Хаџи Димов
МАКЕДОНСКОТО ПРАШАЊЕ
МИСЛА, Скопје
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1974.

Меша Селимовиќ
ДЕРВИШ И СМРТ
МИСЛА, Скопје
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1974.

ГОДИШЕН ЗБОРНИК НА МЕДИЦИНСКИОТ
ФАКУЛТЕТ — СКОПЈЕ
МФ, Скопје
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1974.

1975. Карл Маркс
КАПИТАЛОТ, I—III том
МИСЛА, Скопје
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1975.

Чарлс Диненс
ОЛВЕР ТВИСТ
МИСЛА, Скопје
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1975.

Алберто Моравија
РИМЈАНКА
МИСЛА, Скопје
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1975.

Франц Кафка
ЗАМОН
МИСЛА, Скопје
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1975.

Валтер Скот
АЈВАНХО
МИСЛА, Скопје
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1975.

Вера Битракова — Грозданова
СТАРОХРИСТИЈАНСКИ СПОМЕНИЦИ
ВО ОХРИДСКО
Народен музеј, Охрид
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1975.

ЗЕМЈОДЕЛСКО-ИНДУСТРИСКИ КОМБИНАТ
КУМАНОВО 1960—1975
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1975.

2. ТРИЕНАЛЕ НА СОВРЕМЕНАТА ЈУГОСЛОВЕНСКА
ГРАФИКА, каталог
Уметничка галерија „Моша Пијаде“, Битола
ГЗ „Ниро Дандаро“, Битола, 1975.

1976. Чернодрински
СОБРАНИ ДЕЛА, 1—5 тома
МИСЛА, Скопје
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1976.

Шапкарев
ИЗБРАНИ ДЕЛА, 1—5 тома
МИСЛА, Скопје
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1976.

Хенрих Сенкијевиќ
ВО ПУСТИНАТА И ПРАШУМАТА
МИСЛА, Скопје
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1976.

Ацо Шопов
ОДБРАНИ ДЕЛА, 1—5 тома
МИСЛА, Скопје
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1976.

Ежен Гилвик
ПОЕЗИЈА
МИСЛА, Скопје
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1976.

Ацо Шопов
ПЕСНА НА ЦРНАТА ЖЕНА
МИСЛА, Скопје
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1976.

Атанас Вангелов
ГЛЕТКИ И ПРИВИДЕНИЈА
МИСЛА, Скопје
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1976.

ВИСОКА МУЗИЧКА ШКОЛА СКОПЈЕ 1966—1976
ВМШ, Скопје
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1976.

1977. Иво Андриќ
Собрани дела 1—16 — ЗЈИ (манедонско издание)
МИСЛА, Скопје
ГЗ „Гоце Делчев“, Скопје, 1977.

ИЗЛОЖБИ МУЗЕЈСКИ И ГАЛЕРИСКИ ПОСТАВКИ

1948. БОРБА НА ДЕМОКРАТИЗАЦИЈУ ШКОЛСТВА ФНРЈ,
Изложба — Манедонски дел (со Љ. Белогаски)
Загреб, 1948.
1956. 10 ГОДИНИ ПРОСВЕТА, НАУКА И КУЛТУРА НА СР
МАКЕДОНИЈА (со В. Поповиќ — Цицо, Т. Владимирски,
Б. Костовски, П. Коробар)
Уметнички павилјон Скопје, 1956.
1957. ПОСТИГНУВАЊАТА НА НР МАКЕДОНИЈА (со В. По-
повиќ — Цицо, Т. Владимирски, Б. Костовски)
1963. МАКЕДОНИЈА 1958—1962 (со Д. Бошнакоски, Т.
Андреевски, Д. Стојановски)
Скопје, 1963.
1964. ПОСТАВКА НА ИЗЛОЖБАТА ВО ГАЛЕРИЈАТА НА
НАРОДНИОТ МУЗЕЈ — ОХРИД (со А. Николовски, К.
Томовски)
Уметничка галерија, Охрид, 1964.
- ТЕМАТСКА ПОСТАВКА НА ИЗЛОЖБАТА НА
УМЕТНИЧКАТА ГАЛЕРИЈА ВО БЕЗИСТЕНОТ — ШТИП
(со А. Николовски, К. Томовски)
Уметничка галерија, Штип, 1964.
1966. СЛОВЕНСКА ПИСМЕНОСТ, изложба (со В. Мошин,
З. Јанц, В. Ѓоргиевски, Т. Андреевски)
Уметничка галерија, Охрид, 1966.

1971. ИЗЛОЖБА НА ОРНАМЕНТИ ОД СРЕДНОВЕКОВНИТЕ
РАКОПИСИ ОД МАКЕДОНИЈА
Копии, Љ. Стефовска
Ориентален институту, Рим, 1971.

СУВЕНИРИ

1952. ШТАФЕТНА ПАЛИЦА НА ЗАДРУЖНИОТ СОЈУЗ НА
ЈУГОСЛАВИЈА СО ПОЗДРАВНО ПИСМО НА ПЕРГА-
МЕНТ УПАТЕНО ДО ДРУГАРОТ ТИТО ЗА НЕГОВИОТ
РОДЕНДЕН
Резба, С. Атанасовски, 1952.
1962. КОЛЕКЦИЈА ЗА ПУШЕЊЕ ОБЛИКУВАНА ВО СЕДЕФ
И СРЕБРО, ПОДАРОК НА ДРУГАРОТ ТИТО ОД
МЛАДИНАТА НА ЈУГОСЛАВИЈА
Инкрустација, Неби и Халим Хамди, 1962.
1968. ОГРЛИЦА НА ГРАДОВИТЕ НА МАКЕДОНИЈА, ПОДАРОК
НА ДРУГАРОТ ТИТО (со Т. Андреевски)
Сребро, Рубин, Скопје, 1968.
1970. МАКЕДОНСКИ САНДАК, ПОДАРОК НА ДРУГАРОТ
ТИТО ОД СОБРАНИЕТО НА СР МАКЕДОНИЈА
Резба, С. Атанасовски, 1970.
1973. СПОРЕД ГРАВУРАТА НА СКОПЈЕ ОД XVI ВЕК,
ПОДАРОК НА ДРУГАРОТ ТИТО ОД СОБРАНИЕТО
НА ГРАД СКОПЈЕ
Опрема, И. Шопов, 1973.

ПУБЛИКУВАНИ

ТЕКСТОВИ ОД ОБЛАСТА НА ВИЗУЕЛНАТА КУЛТУРА

1946. РЕЗБИТЕ ВО ЦРКВАТА СВ. СПАС
Единство, Скопје, 14. XI 1946.
1950. ЃУРА ЈАКШИЌ, ГОЛЕМ ХУДОЖНИК И ПОЕТ
Млад борец, Скопје, бр. 300, 1950.
ВО ПАРИЗ СЕ ОТВОРИ ИЗЛОЖБАТА НА СРЕДНО-
ВЕКОВНАТА УМЕТНОСТ НА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ
НАРОДИ
Културен живот, Скопје, 7. IV 1950.

КУЛТУРНАТА ПЕРРОДБА НА СРМ,
ИЗЛОЖБА ВО ОХРИД
Културен живот, Скопје, бр. 10, 1950.

РЕТРОСПЕКТИВНА ИЗЛОЖБА НА МАКЕДОНСКИТЕ
ЛИКОВНИ УМЕТНИЦИ ВО ОХРИД
Културен живот, Скопје, бр. 17, 1950.

ПРЕД ПЕТТАТА ОПШТА ИЗЛОЖБА,
НИЗ АТЕЛЈЕАТА НА НАШИТЕ ЛИКОВНИ УМЕТНИЦИ
Културен живот, Скопје, бр. 17, 1950.

V-ТА ОПШТА ИЗЛОЖБА НА НАШИТЕ ХУДОЖНИЦИ,
НИЗ ИЗЛОЖБЕНИТЕ САЛОНИ
Културен живот, Скопје, бр. 18, 1950.

1951. ПРВА ИЗЛОЖБА УМЕТНИЧКЕ ФОТОГРАФИЈЕ
У МАКЕДОНИЈИ
Фотографија, Београд, 1951.

САВЕЗНА ИЗЛОЖБА НА СОВРЕМЕНАТА ЈУГОСЛО-
ВЕНСКА СКУЛПТУРА И ЧИСТА ГРАФИКА
ВО ЉУБЉАНА
Културен живот, Скопје, бр. 8, 1951.

ПРИМЕНЕТА ГРАФИКА
Специјално графичко училиште „Благој Шополчев“,
Скопје, 1951.

1952. ПРОБЛЕМИТЕ И ЗАДАЧИТЕ ПРЕД НАШИТЕ ЛИКОВНИ
УМЕТНИЦИ, ОДГОВОР НА ЛАЗАРА ЛИЧЕНОСКИ
Нова Македонија, Скопје, 15. I 1952.

1953. УЧЕБНИК ПО ЦРТАЊЕ ЗА ОКМОЛЕТНИТЕ И
ГИМНАЗИИТЕ
Просветно дело, Скопје, 1953.

МОДЕЛИРАЊЕ

Прирачник за основните училишта, осмолетките, нижите
класови на гимназиите и учителските школи
Просветно дело, Скопје, 1953.

1954. СЕЌАВАЊА НА ФРАНЦИСКО ГОЈА
Нова Манедонија, Скопје, 11. XI 1954.
ВО ГАВНИОТ ГРАД НА ЖИРОНДА, ИЗЛОЖБА НА
ЕЛ ГРЕКО
Нова Манедонија, Скопје, 15. XI 1954.
1955. СВЕТОТ ПРЕНЕСЕН СО ОЧИТЕ НА ДЕЦАТА
Разгледи, Скопје, бр. 21, 1955.
- ЛИКОВНО ОБЛИКУВАЊЕ НА ПОВРШИНАТА И НА
ПРОСТОРОТ
Разгледи, Скопје, бр. 32, 1955.
- ОД ТИЦИЈАНА ДО ТЈЕПОЛА — изложба во Народниот
музеј во Белград
Разгледи, Скопје, бр. 23, 1955.
- ТРИЕНАЛЕ НА ПРИМЕНЕТАТА УМЕТНОСТ ВО ЗАГРЕБ
Разгледи, Скопје, бр. 24, 1955.
1956. НА ДНЕВЕН РЕД: ИНДУСТРИСКАТА ЕСТЕТИКА
Разгледи, Скопје, бр. 10, 1956.
- ПОДАРОК ОД КИНА, ИЗЛОЖБА НА КИНЕСКАТА
ПРИМЕНЕТА УМЕТНОСТ
Разгледи, Скопје, бр. 10, 1956.
1957. ЦРТАЊЕ, учебник за осумгодишните училишта и
гимназиите
Просветно дело, Скопје, 1957.
1958. СОВРЕМЕНА ЈАПОНСКА ГРАФИКА
Разгледи, Скопје, јуни, 1958.
1959. ПРВА РЕПУБЛИЧКА ИЗЛОЖБА НА ЛИКОВНИТЕ
АМАТЕРИ ОД МАКЕДОНИЈА
Просветен работник, Скопје, бр. 128, 1959.
- АМАТЕРИЗМОТ И ПРИМЕНЕТАТА УМЕТНОСТ
Културен живот, Скопје, бр. 6, 1959.

1960. ПРЕДГОВОР ВО КАТАЛОГОТ ЗА ПОСМРТНАТА ИЗ-
ЛОЖБА НА ЛИКОВНОТО ТВОРЕШТВО НА АНДОН
ДУКО 1909—1944
Скопје, 4 јули 1960.

БРАНКО ШОТРА, СЛИКАР И БОРЕЦ
Млад борец, Скопје, 1960.

НУЖНО Е ФОРМИРАЊЕ ДРУШТВО НА ПРИЈАТЕЛИ
НА ЛИКОВНАТА УМЕТНОСТ
Разгледи, Скопје, ноември, 1960.

1961. ДЕТСКИОТ СВЕТОТ ВО ЛИНИИ И БОИ (со Ванчо
Горгиевски)
Прирачник за учениците од I—V одделение
Просветно дело, Скопје, 1961.

ПРЕДГОВОР ВО КАТАЛОГОТ ЗА РЕТРОСПЕКТИВНАТА
ИЗЛОЖБА НА ВАНГЕЛА КОЏОМАНА
Струга, 25. VI. 1961.

СЛОВЕНЕЧКА ГРАФИКА
Културен живот, Скопје, бр. 7—8, 1962.

1963. ДЕТСКИОТ СВЕТОТ ВО ВОЛУМЕН И ХОРИЗОНТИ (со
Ванча Горгиевски)
Прирачник за учениците од VI—VII одделение
Просветно дело, Скопје, 1963.

1964. ОСНОВНИ ПОСТАВНИ ЗА ИЗРАБОТКА СТУДИЈА ЗА
ОДБЕЛЕЖУВАЊЕ НА ИСТОРИСКИТЕ НАСТАНИ ОД
НОБ И МИНАТОТО ВО ИСТОЧНА МАКЕДОНИЈА (со
М. Апостолски, В. Нетков, К. Томовски)
Зборник на Штипскиот народен музеј, кн. III,
1962—1963, Штип, 1964.

СТАРА ГРАДСКА АРХИТЕКТУРА И УРБАНИЗАЦИЈА НА
ГРАДОВИТЕ, Екстериерот и интериерот на старата
градска архитектура во Манедонија во ликовното
творештво
Зборник, Охрид, 1964.

1965. НАРОДИ ЈУГОСЛАВИЈЕ
САНУ, Белград, ЕИ — нн. 13, посебно издание, 1965.
1967. ПРОГРАМА ЗА ОДБЕЛЕЖУВАЊЕ НА НАСТАНИТЕ ОД
НАРОДНООСЛОБОДИТЕЛНАТА БОРБА И ПРВАТА
СЛОБОДНА ТЕРИТОРИЈА ВО ЗАПАДНА МАКЕДОНИЈА
1941—1944 (со М. Апостолски, Н. Томовски, В. Ива-
новски)
УОСС про Скопскиот универзитет, Скопје, 1967.
1968. ЛИКОВНО ВОСПИТУВАЊЕ НА ДЕЦАТА, Изложбите,
галериите, музеите и другите ликовни манифестации,
еден од факторите во ликовното воспитување на
децата
Центар за детски цртежи, Скопје, 1967.
1969. МАКЕДОНСКИ- ФОЛКЛОР, Кукурекот во орнамен-
тиката на мијачките копаничари
Институт за фолклор, Скопје, П, бр. 3—4, 1969.
1970. ИЛИНДЕН 1903, Илинденското востание во современата
македонска уметност
Институт за национална историја, Скопје, 1970.
- КИРИЛ СОЛУНСКИ, I, Кирил и Методиј во творбите на
македонските копаничари
МАНУ, Скопје, 1970.
1971. МАКЕДОНСКИ ФОЛКЛОР, Книгата како симбол на
мијачките копаничари
Институт за фолклор, Скопје, VI, бр. 7—8, 1971.
- МУЗЕЈОТ НА СОВРЕМЕНАТА ПИСМЕНОСТ И МАНА-
СТИРСКИОТ КОМПЛЕКС СВЕТИ КЛИМЕНТ
Културен живот, бр. 7—8, Скопје, 1971.
- WOOD CARVING IN MACEDONIA
Macedonian review, Skopje, 1971.
1972. СТАРА СЕЛСКА АРХИТЕКТУРА, ЗАШТИТА И
РЕВИТАЛИЗАЦИЈА, Селото во ликовното творештво
Лазара Личеноски
Зборник, Скопје, 1972.
- THE WORKING OF PRECIOUS METALS IN MACEDONIA
Macedonian review, Skopje, 1972.
1973. ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ 1872—1972, Гоце Делчев во современата
македонска уметност
МАНУ и Институтот за национална историја, Скопје,
1973.
1974. МАКЕДОНСКИ ФОЛКЛОР, Цвејето во творбите на
мијачките копаничари
Институт за фолклор, Скопје, VП, бр. 13, 1974.
1975. ЗБОРНИК ПОСВЕТЕН НА ДИМЧЕ КОЦО 1910—170.
Од страниците на една монографија
Археолошки музеј на Македонија, Скопје, 1975.
- ЛИКОВНО ВОСПИТАНИЕ, 1. 2. 3. (со Ванчо Ѓоргиевски)
Просветно дело, Скопје, 1975.
- ЛИКОВНО ВОСПИТАНИЕ, 4. 5. 6. 7. 8. (со Ванчо
Ѓоргиевски)
Просветно дело, Скопје, 1975.
1976. БИГОРСКИ НАУЧНО-КУЛТУРНИ СОБИРИ 1974—1975,
Еден од трезорите во манастирот Јован Бигорски
Мисла, Скопје, 1976.
- СОРАБОТНИК НА ЛЕКСИКОНОГРАФСКИОТ ЗАВОД НА
СФРЈ — ЗАГРЕБ ЗА ИЗДАВАЊЕ НА:
— ЕНЦИКЛОПЕДИЈА ЈУГОСЛАВИЈЕ, I—VIII том
— ЕНЦИКЛОПЕДИЈА ЛИКОВНИХ УМЈЕТНОСТИ, I—IV
том
Објавените единици — сигнирани со иницијалите Н.П.Т.

БИБЛИОГРАФИЈА

1946. Димитар Митрев
ВТОРА ИЗЛОЖБА НА МАКЕДОНСКИТЕ ХУДОЖНИЦИ
Нов Ден, Скопје, бр. 9 и 10, 1946.
1950. Бранко Заревски
НИЗ ИЗЛОЖБАТА НА ЛИКОВНИТЕ УМЕТНИЦИ
Нова Македонија, Скопје, 7. XII. 1950.
- Аноним
ВО СКОПЈЕ Е ОСНОВАНО ДРУШТВО ЗА ПРИМЕНЕТА
УМЕТНОСТ НА МАКЕДОНИЈА
Народна просвета, Скопје, 16. IV. 1950.
1951. Мило Милуновиќ
О МАКЕДОНИЈИ И ИЗЛОЖБИ МАКЕДОНСКИХ
УМЕТНИКА
Уметност, Београд, бр. 3, 1951.
- Коле Чашуле
ПО ПОВОД ПЕТТАТА ИЗЛОЖБА НА ЛИКОВНИТЕ
УМЕТНИЦИ
Нова Македонија, Скопје, 24. I. 1951.
- Аноним
ИСЕЛЕНИЦИТЕ И МАКЕДОНИЈА
Нова Македонија, Скопје, 18. V. 1951.
- Аноним
ЕДНО ЗНАЧАЈНО ИЗДАНИЕ, АНТОЛОГИЈА НА
МАКЕДОНСКАТА ЛИРИКА
Нова Македонија, Скопје, 7. VI. 1951.
- Јордан Леов
НИЗ ШЕСТАТА ИЗЛОЖБА НА МАКЕДОНСКИТЕ
ЛИКОВНИ УМЕТНИЦИ
Нова Македонија, Скопје, 21. X. 1951.
- Иве Ладика
МАКЕДОНСКА ЛИРИКА
Књижевне новине, Београд, 11. IX. 1951.

1952. Бранко Варошлија
КОН VI ИЗЛОЖБА НА МАКЕДОНСКИТЕ ЛИКОВНИ
УМЕТНИЦИ
Млада литература, Скопје, бр. 4, декември, 1952.
1953. А. З.
НОВА ИЗДАЊА НА МАКЕДОНСКОМ ЈЕЗИКУ
Политина, Београд, 28. IV. 1953.
- Аноним
ПРВ БРОЈ НА СПИСАНИЕТО „МАКЕДОНИЈА“
Нова Македонија, Скопје, 7. VI. 1953.
- Б. П.
ИЛИНДЕН 1903—1955 ЈУБИЛАРЕН ЗБОРНИК
НА МАТИЦАТА НА ИСЕЛЕНИЦИТЕ ОД МАКЕДОНИЈА
Нова Македонија, Скопје, 18. VII. 1953.
- Б. П.
„МАКЕДОНИЈА“ БР. 3
Нова Македонија, Скопје, 7. VIII. 1953.
- Б. П.
Б. БОЈАЦИСКИ „ПАЛАВОТО ЗАЈЧЕ“
Нова Македонија, Скопје, 32. VIII. 1953.
1954. О. и Л. Бихаљи — Мерин
МАЛА ЗЕМЉА ИЗМЕГУ СВЕТОВА
Просвета, Београд, 1954.
- Аноним
УМЕТНИЧКИ ПРЕДМЕТИ — ПОДАРОК ЗА МАРШАЛ
ТИТО
Нова Македонија, Скопје, 24. V. 1954.
1955. Аноним
ЕДНА ПРИРАЧНА КНИГА ВО ИЗДАНИЕ НА
КНИГОИЗДАТЕЛСТВОТО НОЧО РАЦИН
Нова Македонија, Скопје, 25. III. 1955.
1957. Аноним
ИЗЛОЖБА НА ПРИМЕНЕТАТА УМЕТНОСТ
Нова Македонија, Скопје, 14. XI. 1957.

1959. Томе Саздов
СОДЕЈСТВО СО ИНДУСТРИЈАТА
Нова Манедонија, Скопје, 27. IV. 1959.
- Радивое Пешиќ
СРЕДБА СО ПИСАТЕЛОТ ВЕЉКО ПЕТРОВИЌ
Нова Манедонија, Скопје, 17. V. 1959.
- ТАЊУГ
ДОДЕЉЕНЕ НАГРАДЕ ЗА УСПЕХЕ У УМЕТНИЧКОМ
ВАСПИТАЊУ ДЕЦЕ
Борба, Београд, 9. X. 1959.
- Томе Саздов
ЛИКОВНОТО ВОСПИТУВАЊЕ СОСТАВЕН ДЕЛ НА
ОБРАЗОВАНИЕТО НА ТРУДБЕНИЦИТЕ
Нова Манедонија, Скопје, 4. XII. 1959.
1960. Ксенија Гавриш
ОТВОРЕНА ИЗЛОЖБА „ВИЗУЕЛНИ КОМУНИКАЦИИ“
Нова Манедонија, Скопје, 5. VII. 1960.
- Верољуб Андоновски
ПОСМРТНА ИЗЛОЖБА НА ЛИКОВНИОТ УМЕТНИК
И БОРЕЦ АНДОН ДУКО
Нова Манедонија, Скопје, 21. I. 1961.
1961. Б. А.
НА ТРАСАТА НА АВТОПАТОТ
Нова Манедонија, Скопје, 21. I. 1961.
1963. Олга Спирноска
СИМПОЗИУМ ЗА ЛИКОВНО ВОСПИТУВАЊЕ
НА ДЕЦАТА
Нова Манедонија, Скопје, 26. XII. 1963.
1964. Г. Гаџовски
СТАРАТА АРХИТЕКТУРА Е ВРЕДНА И ТРЕБА ДА СЕ
СОЧУВА
Нова Манедонија, Скопје, 19. XII. 1964.

Томе Андреевски

ПО ПОВОД ДВАЕСЕТГОДИШНИНАТА ОД ОСНОВАЊЕТО
НА ДРУШТВОТО НА ЛИКОВНИТЕ УМЕТНИЦИ ЗА
ПРИМЕНЕТА УМЕТНОСТ НА МАКЕДОНИЈА

Обликување, Скопје, I. 1966.

1967. ТАНЈУГ

СВЕЧАНА СЕДНИЦА НА ЦК СКЈ ПО ПОВОД 30-
ГОДИШНИНАТА ОД ИЗБОРОТ НА ДРУГАРОТ ТИТО
ЗА ГЕНЕРАЛЕН СЕКРЕТАР НА КПЈ, Претседателот
Тито ја разгледува повелбата која од името на СК на
Македонија му ја предадоа Крсте Црвенковски и Бошко
Станковски (фотос)

Нова Македонија, Скопје, 29. XП. 1967.

1968. Антоније Николовски

ПРЕДГОВОР ВО ПУБЛИКАЦИЈАТА ОБЛИКУВАЊЕ
ДЛУПУМ, Скопје, 1968.

Димче Коцо

ТОЗИ, Нико Петра,

Енциклопедија ликовних уметности, 4, Загреб, ЈЛЗ,
1966

Аноним

РЕТКИ ИЗДАНИЈА „ОБЛИКУВАЊЕ“

Нова Македонија, Скопје, 7. VI. 1968.

1969. Одбор за прослава на 25-годишнината од I заседание
на АСНОМ

СООПШТЕНИЕ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОД КОНКУРСОТ ЗА
ОБЛИКУВАЊЕ НА СПОМЕН ПЛАКЕТАТА

Нова Македонија, Скопје, 3. V. 1969.

Благоја Антиќ

ПОВЕЛБА НА ГРАДСКАТА КОНФЕРЕНЦИЈА НА СКЈ
ОД СКОПЈЕ ШТО МУ Е ПОДАРЕНА НА ПРЕТСЕДА-
ТЕЛОТ ТИТО

Нова Македонија, Скопје, 15. V. 1969.

Гроздан Попов
ЛУЃЕ ВО ФОКУСОТ
Вечер, Скопје, 27. V. 1969.

Гроздан Попов
ЛУЃЕ ВО ФОКУСОТ
Вечер, Скопје, 2. VIII. 1969.

А. Д.
ОДРЕДЕН АМБЛЕМОТ НА ОПШТИНАТА КРУШЕВО
Нова Македонија, Скопје, 20. X. 1969.

Ф. Р.
ПОВЕЛБАТА И ЗЛАТНАТА ПЛАКЕТА НА АСНОМ —
ПРИЗНАНИЕ И БЛАГОДАРНОСТ НА ТИТО
Нова Македонија, Скопје, 3. VIII. 1969.

Б. А.
НА КОНКУРСОТ ЗА ИДЕЈНО-ЛИКОВНО ОБЛИКУВАЊЕ
НА ДИПЛОМИТЕ ЗА НАГРАДИТЕ „11 ОКТОМВРИ“,
„КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ И „МИТО ХАЏИ ВАСИЛЕВ —
ЈАСМИН“ ПРИФАТЕНИ ПРЕДЛОЗИТЕ НА НИКО ТОЗИ
Нова Македонија, Скопје, 27. XI. 1969.

1970. Редакција

У ТАНТ ПОЧЕСЕН ГРАЃАНИН НА СКОПЈЕ. ГЕНЕРАЛ-
НИОТ СЕКРЕТАР У ТАНТ ЈА ПРИМА ПОВЕЛБАТА ЗА
ПОЧЕСЕН ГРАЃАНИН НА СКОПИЕ (фото-репортажа)
Нова Македонија, Скопје, 31. XII. 1970.

Т. Ширилов
ЈУБИЛЕЈНА ИЗЛОЖБА НА ДЛУПУМ
Вечер, Скопје, 27. XII. 1970.

Аноним
ИЗЛОЖБА НА УМЕТНИЦИТЕ НА ПРИМЕНЕТИТЕ
УМЕТНОСТИ
Нова Македонија, Скопје, 27. XII. 1970.

1972. Д. Пачемски
ЛУЃЕ, ПРОФЕСИИ, ВРЕМЕ
Вечер, Скопје, 20. I. 1972.
1973. Љупна Дамјановска
ПРЕДГОВОР ВО КАТАЛОГОТ ЗА ИЗЛОЖБАТА
„ЛИКОВНИ ДЕЛА НА ТЕМА „НОВ — ЦРТЕЖИ,
ГРАФИКИ, КАРИКАТУРИ“
Кичево, Скопје, 1973.
- Аноним
СОЦИЈАЛНИ МОТИВИ ВО ЛИКОВНИТЕ ДЕЛА
Нова Манедонија, Скопје, 9. X. 1973.
- Љупна Дамјановска
ЛИКОВНИ ДЕЛА ОД НОВ
Нова Манедонија, Скопје, 24. X. 1973.
- Борис Петковски
ПРЕДГОВОР ВО КАТАЛОГОТ ЗА ИЗЛОЖБАТА „СОЦИЈАЛНИ МОТИВИ ВО ДЕЛАТА НА МАКЕДОНСКИТЕ ЛИКОВНИ УМЕТНИЦИ, 1922—1944“
Титов Велес, Скопје, 1973.
1974. Љупна Дамјановска
СОЦИЈАЛНИТЕ МОТИВИ ВО МАКЕДОНСКОТО ЛИКОВНО ТВОРЕШТВО (Кон изложбата организирана во рамките на неделата на уметноста под покровителство на УНЕСКО)
Нова Манедонија, Скопје, 31. XII. 1976 и 1 и 2. I. 1974.
1976. Красимир Трајков
МАЈСТОРИ НА МИНИЈАТУРАТА, (1.2.3.4.5.)
Нова Манедонија, Скопје, 10. 17. 24. 31. VII. — 7. VIII. 1967.
- Красимир Трајков
НОВИ ИЗДАНИЈА НА МИНИЈАТУРИ (III)
Нова Манедонија, 2. X. 1976.

ПЕЧАТ: ГРАФИЧКИ ЗАВОД „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ — СКОПЈЕ

ТИРАЖ: 500 ПРИМЕРОЦИ

